

2157/2

ცისკანი.

ქათული

სიტყვიეჭეთი

ჟუგნაღი

1853 წელს

იკლისი.

ნუ. 7.



ПЕЧАТАТ ПУЗВОЛЯЕТСЯ,

съ тѣмъ, чтобы по отпечатаніи представлены были въ Ценсурный Комитетъ узаконенное число экземпляровъ, г. Тифлисъ.
1 Юлія 1855 года.

Испражняющій должность Грузинскаго цензора *Св
Александръ.*

Въ Типографіи К. Г. Эрстона.

ს ა ჭ ი ა .

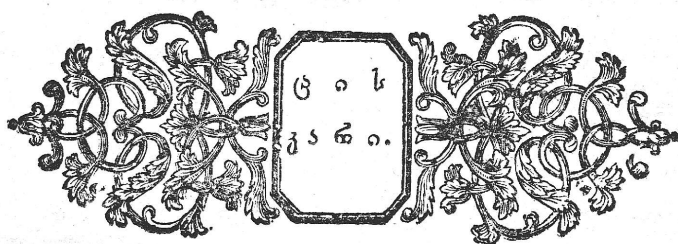
რომანი უფლისა როჲე დებოვანდ.

2.

წუსულით განდობილებული ქანთუდად
სანდონ ალექსიევ-მესხივისაგან.

ქ. სიღნაღი.

1846 წელსა.



ქანთული სიტყვიერებითი
ეუწყნალი.

ს ა ჟ ი ა .

წიგნი უფლისა წიგნი დებოვარ.

მცდა ცხასა იჟნისსა 16. . წლისასა, ერთსა შინა

უშუშვეშეურესთა ჯენეციის ზალაცტოთაგანსა, * საწო-
ლსა შინა განცხრომით მოწთუქსა საოცარისა გემოგ-
ნებისა მეზღ დწოთა ლუი მეთხუთმეცისათა, სჯუდა ვა-
სშმაღ მანკიზა გრემანი, დედაკაცი წლისა ოწ-ოცისა,
მაგწამ ჟჟწკეთ მოახალგაზღე ზ აწა უვანგი, ცოლი უუ-
განათლეზულესის ჯენეციის რესზუბლიკის ** ზწო-
კურწატოწისა. *** სინიოწ *** გრემანი აწ იყო
შინ, - კშიწად სსჟათა ზ სსჟათა მიზეზთა ვამო წანკიღოდა
ისი სახლად თვსად ზადუას; მაგწამ მანკიზა უმიწოდ აწ
მოიწყინეზდა. აწცა მას დღესასწაულისათვს დავთხოვნა

(*) ზალაცტო: ზალაცი, სასახლე.

(**) რესზუბლიკა: მხარე, სახელმწიფო, სადაცა მან-
თებლოზს ეწი, ესე იგი, როდესაც საზოგადოდ ეწი,
გინა წომეღიშე ნაწილი ეწისა უფლოზს ზ უზყიეის მას
უმაღლესი მანთებლოზა, კელმწიფეზა.

(***) რწოკურწატოწი: ჯენეციის ზ გენუას რესზუბლი-
კათა შინა, მოხელე, ზედამხედველი სახელმწიფოთა სა-
ქმეთა ზედა.

(****) სინიოწ: უფალი, ზატოწი.

ყოველი კერძობა თქსი, გაწდა სანწმუნოსა მოახლისა
 თქსისა მოწერიტასი ღ ანა მარტოდ ვახშმოადა, — გვე-
 წდით მისა სჯდა მშვენიერი კაცი წლისა ოცდაათისა.
 მხანული ვახშამი დასრულდებოდა უკუშ, ღ ეამსა ამას
 უეცრად წუის მხით დაანახურეს კანი. მოწერიტამ გა-
 ნადო ის ღ წარგანხდილი შეკანდა ისა შეშუოთებულის
 მანკისას ოთახსა ღ ჰვიოდა: სბირები! * * * * * სბირები!
 ახლგანდამ კაცმან აღმოიღო ხმალი, მაგამ, მასვე წა-
 მსა, ოთხი მასკიანი კაცი შეცვივდენ საწოლსა, შეაპუ-
 რეს ისი, მისტაცეს მას საჭურჭელი, შეუტრეს ბელები
 აუტრეს შიწი ღ გამოიტანეს ოთახიდან. მანკისას გული
 შეუწუხდა.

მატიმადი ჩანწვიანეს გონდოლაში * მოიყვანეს ანა
 თვალთ საჩენ სახლად ღ შეიყვანეს დიდსა ოთახსა, სა-
 დატა ეწვიან მინასა ყელისანი გოგონები, ღ ყოველნი-

(* * * * *) სბირი: ნოლიტის მოხელე, შჩისტავი.

(*) კენუტიაში ანიან მომცრონი, სწოდვე ძიროვანნი ღ
 გრძელნი ნაკები, რომელთაც ეწოდებოდათ გონდოლა.

ვე საკუთრებანი ალქიმიის * * ლაბორატორიისანი. * * *
 ცრუთა სბინთა განუხსნეს მას ზიანი, კვლები ზე გამოვი-
 დენ, ზე წინამძღომიან მათიან, სახლისა ამის ზატკონმან,
 აღიხადა მასკა ზე შეკიცხვით თაჳი დაუკნა თჳსსა უნუბ-
 ლიუთსა სტუმანსა.

— კალიოსტრო! — შეჰუვიანა მან დიდით განცვაფრე-
 ბით.

— გახლავან სამსახურში, სინიორე კანანოვა დესენ-
 ჰალტ, — უზასუხა კალიოსტრო.

— წას ნიშნავს ეს ჩემი მოცატება?

— მეგობრობის ერთგულობასა; სხუას ანა წას. სო-
 მებთან, რომელიც უმზადებდა მარკიზასა თქუტნის საი-
 დუმლოს ვახშამს, გვაცნობა ესე მე ზე სინიორ გრიმანის.
 თქუტნ თითონ იცით წო, მიმოწვლილგული კაცი განს-

(* *) ალქიმიის ანის უმაღლესი ზე საიდუმლო ნაწილი
 ქიმიისა, რომელიცა ეძიებს დონის ძიებათა ვანდაქტევი-
 სათჳს ყოველთა ზეტალოთა ოქროდ, ზე მოზოებისათჳს
 საზოგადოებისა საკუნებელისა წამლისა.

(* * *) ლაბორატორია: ქიმიკოსთა სამუშაო სახლი.

ლავაკ მე ზე მიუჭანს შეტყობა ყოვლისაგე, წაღ ამაგია ქუჭყანასე. მაქვის დაბრუნდება ზადუათგან ამაღამ ზე მეც გამოგეშუწე წინ მომესწრო მე იმისათჳს.

— გნაჲო! უეჭველად მაღლობას მოგახსენებდი მე თქუწენ,— უთხდა მას კახანოვა,— თუ ან ვიტოდე, რო თქუწენ სხუათა სამსახურში თქუწენს თავსაც ან ივიწუებთ. ახლა კი, თუ შეიძლებოდეს, მიბძანეთ ცხადად: რით შემიძლიან გამოგადგე მე თქუწენ?

— თქუწენ ჭკვიანი კაცი ბძანდებით, სინიორე კახანოვა, ზე ვეწას ვივანგებ მე თქუწენთან. მე განმეკებულე ვან ძეწანციიღამ. . .

— როგორც მე ვენეციიღამ. . .

— ზე აქ კი ბძანდებით? . . .

— მე უნდა მივიდო სამეკვიდრებელი ჩემის დედის დისა, გნაჲინა ანატისა; იმულებულ ვიყავ მე მოსულვყიყავ აქა ზე ახლა ვიმაღები. . .

— თქუწენ იმალებით უუგანათლებულესის რესხუბლიკის ზნოკურატორის გეიძანის ცოლის საქოლში, რო-

მელაღ მალე იქნება ინკვიზიტორად? * . . . ჩინებულია!
თქუწნი საკადრისა ეგე.

— ნუ ჰგონებთ, რომ მხოლოდ სიუმაწვილით მომდიო-
დეს მე ესე. მარკისას გამოვანთვი მე კელ-მოწერილი
თავისის ქმნისაგან ბლანკიანი ბაშეორთა ზე ახლა შემო-
ძლიან უშიშრად დაკვეთა ვერცხაში წაიდენიმე ხანი.
თქუწნი წადას აკეთებთ აქა?

— აქა ვსცხორებ მე გზაქას ლინზონეს სახელაწო-
დებით ზე, დროდის, ცუდაობას გამოისობით, ვსთამა-
შობ ქადადდს. ჩემთვის საჭიროა შეგობრული შემწეობა
თქუწნი. ამაღამევე გაგატნობ მე თქუწნი ერთს ჭიანჭუ-
ხს მარკისს. საკვ:რველი უცნაური კაცია. თუმცა ანა დი-
დად განათლებულია, მაგრამ იტის უოველივე, წაც იწ-
ანმოების ქუჭყანაზე; მაგალითია უოველთა მარკისთა,

(*) ინკვიზიტორია: სასულიერო სამსჯავრო, დაწესებული
ოქან განტანის სამოღობულოთა შინა, საძიებლად ზე და
სასჯელად მათ შინთა, რომელნი წინააღმდეგ აწიან ორ-
ანგთა საწმუროებისა. ინკვიზიტორი: მსაჯული გინა მწ-
ველი ინკვიზიტორისა.

ძოსიუკარულე, ქაწინანი, გამბუდავი, თავის თავზე მინდ-
ობილა. . . ზ იფაქტეთ: ძმის-წუღია ისი ღესაწტინი-
სა. . .

— ღესაწტინისა! იმ საშინელის მეუფეოსესი ზაწიუის
ზოლიციისა? . . .

— სწოტედ, ღესაწტინისა, ლომელმაც აწ შეიუკანა
თეთწი მოგობა ჩემი, ჩემი ფაწლოს ** საიღუმლოები,
ზ ნამეტნავად მშკენიეწი სახლი ჩემი ზაწიუში, დღე ზ
ღამე ღია მსუწკელთათუს. . . წაც იეო—იეო; ძმისწუ-
ღია იმისი, მაწკიზ ევსევი ღესაღუს მეკანდა მე კელში.
ზაწიუში ცოტად შეკუბღეწტე მე იმას ჯიბეები; ახლა კი
წმინდად კელება უნდა დავაზანინო. მაგწამ, წაღვანც
მიწინავს მე ფაწლო, აწ შეიძლება უოგელთუს ჩემკან მო-
გება; ამისთუს განვიზწახე მე თქუწრის შემწეობის მო-
ხმარება ზ მეწმე მოგწიღებით ჩუწრ ეწთმანეწთში.

— უოგელთუს მზა ვაწ მე თქუწრის სამსახუწისათუს;
მაგწამ ამ ზინობით ლო, ლომლითაც საწყაოთი მოგიწ-
უო, იმითავე ლომიწუოთ მე. ხო იციოთ თქუწრ, ლო ფუ-

(**) ფაწლო: გვაწი ქაღალდის თამაშობისა.

ლებზე ნაკლებ ან მიუგანს მე ქალები; აქა ვნახე მე ეწითი ვიღაც ქალი. . . საკვირველი მშვენიერია! წმიდის იეკემიის საუდაწთან სდგას ისა. წავიდეთ ხვალ ჩუშენ იქ ზე აუგან ჩაუაროთ იმის სახლს.

ჟამსა ამას გაიდუკი * შემოვიდა ზე მოახსენა, რომ სასტუმროში შეიყანენ უკუშ მწავალნი სტუმარნი.

— ახლად კი წავიდეთ, — უთხრა მას კალიოსტროს; — მაგნამ რა სახელი დაგაჩქუა მე თქუშენ, რომ გაგაცნობო აქაუროთ ახალ-გაზდათა ზატრიკიოსთა? * *

— მიწოდეთ რაც გნებაგდესთ, თუნდ დობტუნი ცელსი ან ზანატელსი.

(*) გაიდუკი: სახელი ესე ეწოდებისთ მსახუროთ სახელმწიფოთა სასახლეოთა შინა ზე სახლთა შინა დიდებულთა გვამათა. გაიდუკნი გამოიჩნევიან დიდ-ტანოვანთა კაცთაგანნი ზე მოსილ აწიან გმელთ კაბით.

(* *) ზატრიკიოს: წოდება დიწსებისა რომის სახელმწიფოსა შინა, რომელიცა დაწესებულ იყო იმპერატორის კონსტანტინესაგან; — ზიწველ-დაწესებულთა რომ მულისაგან სენატოროთა მენი.

მზოელსა დაძესა იყო მოუწევტელად საშინელი თა
მაშობა. გნაქმა ლიხზონე წანაგო დიდი ფული დოხ-
ტურს ზანატელსს. განთიადს, როდესაც სტუმარნი და-
იშალენ უოგელნი ზე თანამზნასგელნი დაშთენ მხოლოდ
ოწნი, კახანოვამ უთხნა კაღიოსტროს:

— თქუწნ რო ან დაგეჭინეთ მე სინიოწა გრიმანი-
სას, უთუოდ შევატყობდი მე ეწთს ჩინებულს საიდუმ-
ლოს. აქ სადღაც დამაწხულია ხაზინა. . .

— მეც ვიცი.

— ვინ გითხნათ თქუწნ?

— ძველმა ზროკურატოწმა მოწოზინისა, ექუსის წლის
წინ ზანაუში. . . ესეც ვიცი მე თუ ვისგან აწი დამაწ-
ხული. ძვირად უღიანს ის დოჯეს * * * . . .

— ზო. . . მაგწამ საქმე ის აწი ვიტოდეთ, თუ სად
აწი დაფლული. ამბობენ ვითომც გრიმანის საწიგნეში
იუნენ მწავალნი საიდუმლონი ქაღალდეზი, ინკვიზიციის
წიგნთ-სატავიდამ მოზარულნი ადწინდელის დოჯეს დწ
ოს. იმ ქაღალდეზში უწდა იუოს ევწეთვე წეწილიცა მი-

(* * *) მართებელი ვენეციისა ზე გენუას წესზუბლიკისა.

მალულის სახინისათჳს; მაგრამ გრძიმანამ ვერ გამოიყენა ის წერილი, წადგანც უმეტესი ნაწილი იმ საიდუმლოს ქაღალდებისა ნაწილია ინკვიზიციის ადრინდელის მდივნისაგან აწახულად, ზე გრძიმანამ ან იცის ეს ენა. შეგვიძლიან ჩუქნ ურთმარეშის შემწეობით დოგოტმე ჩავიგდეთ კელში ის წერილი.

— კანგი იქნება.

დღესა მეოქვსა, დილით ადრე, სამნა ახალ-გაზდანი ზატკიოოსნი გამოვიდენ გეტკოს უბანში, დომლისამე სახლიდამ, მოედანის კუთხესთან, სადაცა მდგომარეებს ეკლესია წმიდისა იერემიასი. საუდაჩი ესე განჭყოფს საქრისტეანოთა უბანთა ურეებთან. სახლი, საიდგანცა გამოვიდენ ახალ-გაზდანი სინიონი ეკუთვნიდა ურის ოტკალეს, უშიდიდრესსა ვერეციის დიდ-ვაჭანთაგანსა. სახლი გამოვიდოდა ვიწროსა წუსაკენ, დომელი იყო საგსე მომწვანოდთა წულითა. სახლისა მისგან წუსაკენ წადიდოდა ფიცრის ნავთ-საყუდელი. ყოველნი საჭკმელნი ჭერეთ დაბურვილ იყვნენ მძიმითა ფანჯრის კანუბითა ზე დაკეტილ წკინის ურდულებითა.

— ზატკისცა, — უთხრა ერთმან მათ ზატკიოოსთაგან-

მან ტრევიზანი, მისხუცსა თუხსა, რომელიცა უკან მოს-
დევდა მათ წავდენითაჲმე ფულის ზანკებით:

— წაიდე ეგენი შინ ჭ უთხარ აკვალას უავახანაში მო-
გვიშადონ ჩუჭნ საუხმე.

— არ გიკვანსთ! ორი ათასი სკუდი * წავაგე მე იმ მა-
რკაზს, რომელსაც გაგვაცნო ჩუჭნ გრადამა ლინზონე-
სთქუა მეორემ უმაწვალმან ზატრიკიოსმან, უღინსმან შო
ამამავალმან დიდებულისა სახელისა მოჩენიგოსა.

— მეც საში ათასი იმ ნემენტს, დობტუქს ზანატელსს,
თუ ვიდასაც უშაკს,— სთქუა ტრევიზანი.— მაშ, შენ,
წანუბი, შენ ხო არა სთამაშობდი: შენ წადად სესხულ-
ობ?

— მე მეჭიჩებს ფული საგზაოდ. . . ამდამ გავდივარ
მე ვერეცითგან. . .

— საით? უთუოდ ზადუას? ამბობენ ვითომც იქ გქო-
ნდეს შენ მძთელი ანამ ხანა ქაღებისა, რომელნიც მო-
გიუვანია შენ ინდოეთადამ. მაშ, უეჭველად, გეუღლებს
საუვარელი სულთნის ცოლიცა? სწორე თქუა, წანუბი.

(*) სკუდი: მანეთი.

მაგრამ წას ლაზარეობ, ჩუქნი ან გაგიშვებო შენ: ხო-
ცი შენ, დღეს მშვენიერს გრადინას ამოღას აქუს ზალი.
შენც იქ უნდა იყო.

— თავი დაანებე ამას, — სიტყვა ტყეგაზანი. — წანუსი
უოუოდ შაშობს ვერეციაში უოფას. განა ან იცით, რო-
ინკვაზაციამ განახლდა ძველი სჯული იმითოვს, რომე-
ლნიცა თანაცხოვრებითა თვსითა ნაცუგევანთ დედ-გა-
ცებთან განჭუდვერ ვერეციას ზატკავაოსთა წმინდას სი-
სხლას შეიღწეოს ზე შედევერ ზდაბალსა სისხლსა. . .

— აბა წას ამბობს! წადა შეუძლიან ახლა ინკვაზაცია-
ას! — უზახუსა მოჩენიგო, შეამტრიავს წა რომე წანუძას
ფეწი მიეხადა. — მინამ ან დაუჭყენიან შენ ინკვაზაცია-
ას, სჯობს წავადეთ დ'ვლიით კინჭული.

ზატკავაოსნი წაწემანთენ საუზმედ ზე ამასობაში
სახლსა უზიას ოტკალესასა მოადგა გონდოლა. მისგან
გამოვიდა ქალი ზიწახადანი. მას ახლდა კაცია, რომე-
ლსა ეზუწა ლოცვანი მისი ზე ზატკავაოს-ცემით მოჭკიდა მას
ველი, რომესაც გამოვადოდა ისა წულის ზიწს.

— თქუწნი გონდოლა, გრადინავ, — მოახსენა მან, —
ძალიან მსუშუქია: აი, რომე გონდოლა მოვუდით. ჯერ სხ-

ოლოდ რვა საათია ზე უზისკონხოსი უწითს საათამდინ ან
 გიხსებთ, დასაწინდავად მუფუგედოფლისა, რომე-
 ლნიცა თქუტნ ზე დოჟუმ მიდეთ თქუტნს ნივანგელო-
 ბას ქუტნუ. მეტ უხლა გიხსელ ნადუთგან; გზახე მივიდე
 წიგნი, რომელშიც მავალეს იე დოჟუ. დო დღეს გა-
 ცტადო თქუტნ სადრანდინ, ზე ანისთუს ჟერ შინაც
 ან მივუდვად ზე ნინდანი აქ გიხსელ თქუტნთან. დო-
 ჟუ შერდა მე, დო იმას ანა სტადიან: სახელმწიფო სა-
 ქმეები. . . .

— სახელმწიფო საქმეები კარგი მიზეზი აქუსთ ზატრი-
 კიოსთა დასაფარავად თავიანთის ცელქობისა. . . ადვი-
 ანეთ, გრძინი, ანა ჩეუფლებიანი შეკრებილებანი სე-
 ნატში სშიდად დაფარვენ სხიარულს სეიფნობას კანადო-
 ბიზე ზე სადარუნნი დაბახობანი სავაზროში — მაშკა-
 რეთებს მუხინაში. იე ვიცა ინავადნი ქალები, რომელ-
 ნიცა ქუტნ-ქუტნუ დაიცინებინ, დო დესაც ზაციოსანნი
 მუფლენი ინათნი ლანჩაკობენ კენჭის უნაზე, ზე კვარ-
 ანტაზე. * დაჭემშიადგეთ იციან იმათ, დო შეორეს

(*) კვანტა: სამსჯავრო, ნ. ლადი ვერსტიაში ორ-ოც
 თა წევრთაგან შედგენილი.

დღეს სენტოლოდი მახარა ქმნისა აუშეებს კინულის
 დვინის სუნსა, ზარკი მოქცეული ექნება იმას გვერდზე
 ზე ზეწანის ეოშები დაჭაჭუნილი. კიდევ კარგი, თუ 'გ
 აცნო მსაჯული ან მოვიდეს თავის სახლში ოსმალურით
 ან ზამზულურით ტანის-სამოსით.

— გნაჭინავ, როგორ უსამანთლონი ბრძანდებით ჩუ-
 ტის ზატრიკოსებსე!

— მგონია, თქუტნც სწორედ ასე სჯით იმათზე. ად-
 მანთვა წმიდის მარკოსის დროშისა კონსტანტინე-ზოლის
 ზღუდეებსე, როგორც დანდოლომ; შეიუსკნა უნწმუ-
 ნოთა ზღუასა ზე ხმელეთზე, როგორც მოწოზინი; დამ-
 დაბლესა გერუსი; ადშენესა ბაზილიკებისა; * * ჩაშება
 წყალში ხომადდებისა,— უოველივე ესე კეთილი იყო გმ-
 რულთ დროებსა. ზე ახლა რას იქმონენ შთამომავალნი
 დიდებულთა ამათ სახელთანა? დაწიან მაშკანათებსა ზე
 უაჯახანებსა; ქუჩაში ხმალ ზე ხმალ ჩხუბობენ, რომლისამე
 მაჩანწალას გოგოსათვის; წანაგებენ უოველსავე, რაც

(* *) ბაზილიკი: სამსჯავრო, ადგილი სადაცა სამარ-
 თლო'დენ.

ახალიათ სულ ქუჭუ, ზოგჯერ იმასაც, წისაც მქონე-
ბუნდი ან ანიან, — აი, წოგორ სცხოვრებენ ახლა კე-
თილ-შობილნი ვერეციის ზატრიკოსნი!

— ნუ თუ სასტიკი სატირა * * * ეგე განკრტულდების
შველაზე, გრანინავ, თვთ დოჯეხედაცა? — ჭკითხა გრ-
ამანი.

— განადა აღესხანდრო ანა მონაწილეობს უოველს
თქუჭნს ზელობაში ზე შექტევაში.

— ზე უოველთვს შველაზე ადრეც დიაანება ისი საკა-
ზაროში ზე შველაზე ადრეც გელ-ჭეოფს საქმობას; უო-
ველთვს ბეჭითია, დაუშრომელი ზე მაგალითი ჩუჭნის
ზანძაცების, ქედ-მაფლეების უმაწვილ-კატებისა ზე მველ-
ის მოსაქეებისა. გულისთ წმინდით მოგახსენებ მე თქ-
უჭნ: როდესაც კენჭის უნაში მინდოდა მე რო აეწია
ვით დოჯედ ისი, შეგონა მე, რო გვეუოლებოდა ჩუჭნ
დოჯე მოუვარე განცხრომისა ზე უქმობისა, მიდრეკილი
განეგანთადი მხოლოდ განსხუებათა ზე თვისისა ხარო-
სისა ზატრითა, ერთით სიტუვით, დოჯე, როგორც სა-
ჭიროა ჩუჭნთვს. . .

— ნუ თუ შესტდით თქუჭნ? — ჭკითხა დიმილთით გრ-
ამანი.

ჭინამ.

— იმისის მოწყალეობით წადა გვაქუს ჩუჭნ გასაკეთებელი: უოკელსავე საქმობს ხოლოდ ისი. ალესსანდრომ უწეის უოკელივე. მახალთა თვალთა მისთათუს, კაცნა ზინთონი, კედელნი ზ სინიდისნი, უოკელივე ანი მინასაებნ განსჯუაწვალე. თვალს ადევნებს ისი ჩუჭნგან მიხენილთა მალდა მეთვალ-უურეთა, ზ კშიწად, მხანაშულს ვახშანსე, მოხუმრობით განმანთავს შეცდომილებათა ჩუჭნთა ზ წინათვე უკუნ-აქცევს იმათაცა, რომელითაცა განვაზრახვდით ქნად.

— დიად, მანთალს ამბობთ.

— ზ ამასთანავე უეგანს ისი ეწსა. . . ალესსანდრო მიიღებს ისეთს მონაწილეობას ინდაბიოს ხალხში, თითქოს თითონცა იყოს მათგანი. დღეს ხედავთ იმას დიბის ბაღდახანის ქუჭში ყოფილთა დიდ-მშვენიერებისა უუქადლესისა ხანისხისათა, ხვალ თოფხანაში უბედოდ მუშაკად ხეწხათ ან ჩაქუჩით. . . ოჰ, ალესსანდრო საოცარი დოჯეა! მიუწითომელი უოკელის კაცისათუს, თვით სახელმწიფოს ინკვაზიტორისათუსცა!

— აგრე ამბობენ.

— ხსოლოდ თქუჭენ, გრაძინაჲ, ჰულოხოთ გულისა ამას, სხუასა ვასთჳსჲე მიუკარეჲლსა. . . ცრუიალუბითა დადიოთა უუვაძხადთ თქუჭენ დოჲჟეს; უჩუიან ესე უოკელთა ზე უოკელნი დარჩჳსუნეჲულ არიან, რომა დელე იქნუბით თქუჭენ დოგარესსა.

— ანა, გრიმანი, ანა, — უმასუხა დაფაქრეჲულმან გრაძინამ: — ზე ანცა თუ იწადს მე ეგე. ანა მსუქს მე ის ტიტული, რომელსაშტა ნანდვალ საუუენოდ შეეკავშანუბინოს ისი ჩემთანა, მაგდამ, შესადლოა, შექმნილ იყოს მისთჳს თაჲის დროჲე სძირედ ჰჳჳგად. ანა! ბუდნიური ვარ, გრიმანი, ბუდნიური ვარ ისე, რომ უჩეკეს ანდა შესადლოა. აღესსანდრო ახლ-გაჲდაა, მშუენიური, კეთილ-შობილი, ზე დოჲჟეა ისი. ხსოლოდ მე ნტელს ვენუციაში ველაჩეს იმის კურად-დეჲას, ზე ანას ვითხოჲ მე იმისაგან, გარდა სიუვარულისა. მართალია, გრიმანი, მიუგანს მე ისი, ანა ისე, რომ გოგოც ახლანდელთა ვენუციელთა, — დასძინა გრაძინამ, ამაყად შეღაჩივა წა თაჲა: — აღესსანდრო მიუვანს მე სიუვარულითა მოიჳგადნითა, განუსიგენეჲლობითა, ზე სიუვარული ესე მისსხურეჲს მე სასჳელად ჩემის ცოდვასათჳს, ჩემის სისუცია

სათჳს.

იტყოდან რა ესრედ, გრადინა სდგა კანის ბჳის მან-
 წმანდოს ფელანხე, მიმქცევი მშვენიერისა ბადნისა
 თჳსისა გრადინისადმი ზე უკუჳ ადმწველი მანცხენითა
 გელითა მძიმისა ფანდისა ეკელისის კანისა. სახატვან-
 ოსა ამას მდგომარეობაში ემსგავსებოდა ისა ერთსა გა-
 ნსაცვაფრებულთა მათ ფრეთათასა, ზირსა შინა დომელ-
 თაცა ვერონესე გამოხატა საწმობლო თჳსი ვენეცია. ტა-
 ნსა მისსა, შემოწუთხვილსა გმელითა შავის ატლასის
 კაბითა, აქუნდა ყოველივე ლბილი მიმოწხევა ტანისა
 აზიულთა დედაკატასა, დომელნი უმეტესსა ნაწილსა
 სიტოცხლისასა განატარებენ წოლით; ზირის-სახე მისი,
 შედრუბილი ნახით ქაწვის აჩრდილით; წყლიანნი, დი-
 დნი, ტრედის-ფერნი თვალნი; გიშრის თმა; ბაწაწანი,
 წვრილნი კედნი, ჰინით შედუბილით ბჩხილეუთურთ,
 დომელსაცა სომეხნი ჰუიდიან ვენეციის ნავთ-საუფელ-
 ში; წვლილნი ფერხნი, ლაღად მოთამაშენი ბაწაწათა,
 ლბილთა ფოსტალთა შინა, — ყოველივე ესე ერთბამ შე-
 ადგენდა რასამე საოცრად მომაცთუნებულსა.

ვამოუთხოებოდა რა გრადინს, უთხრა მას: — მე აქ

მოკუცდი დოჯეს, ზე თქუტენ, საუტე რელო პროკურატორლო, ნუ დაიჯიქუებთ, რომ დღეს ვახშმად დახატაქუელი ბძანდებით ჩეშთან.

— ზე რომ ნება მაქუს მე კოცრად მშენიერისა კელისა, რომელსაც დაუწეწია დახატაქუება ჩეში? — მოახსენა მას გრიძანი ზე ხატავასტემით უახშობნა კელსა.

გნაჭინა შეგადა ეკლესიასა, ზე გრიძანი დაშთა მოედანზე ზე იუტრებოდა კერძოდ ჟაუდეკისა. რომდენი სამე უახისა შენდგომ გამოგადა მოედანსა ლიჯრეთი მოსილი კაცი, რომელიცა, რომგორც სჩინდა, ეძიებდა მას.

როდესაც ეს კაცი მოახლოვდა, გრიძანიმ ჰკითხა:

— ახალი ამბავი რა იცი, გვასწოლო?

— ცუდი ამბავებია, თქუტენო აღმატეულეზავ. — მოახსენა მას გვასწოლო, მხარეუდმან მისმან. — წუხელი გაიხელ მე ხადუას თქუტენთჳს მოსახსენებულად, რომ შინ შეგვემთხვა რადაც საოცარი საქმე.

— რა საქმე?

— აქ ან შემოდლიან მე მოხსენება, წამოხძანდით. — უთხრა მას გვასწოლო ზე ოწნივე საჩქადოდ წარვიდგენ.

ამისა შეიძგომ, ნახევარ სათის უკან, ახლგახდანი
 ზატრიკოსნი იგი, რომელნიცა გიხილეთ უკუშე ჩუშენ,
 უკუშოიქვენ მოედნად. ყოვლისამებ სინდა, რომე ქე-
 სიქად ესაუზმნად მათ. სამნივე იტინოდნენ ზე კმანდა-
 ლად ლაზარაკობდენ ზან ყუდად-მდეუენი განმგელ-
 გამოვლელთადში.

— ხა! ხა! ხა! საუცხოვოა, — იტყოდა ტრევიზანი.

— ჩინეუღია! — დაიუვიზა მოჩენიგო.

— თითონ ჩუშენი საყვარელი გრიმანიც განხანხანეს, —
 დასძანა წანუში.

— სუ! აი თითონ ისიც ზე მანკიზაცა. ახლა ეს ისტო-
 ნია მოფენილია მწთელს ქალაქში, ზე ამისთჳს, წა სა-
 კვარკელია, უნდა გამოსცხადდეს საზოგადოებაში თა-
 ვის ცოლათ, რომ აჩვენოს ხალხს ვითომც სიტრუგვა ეს
 ამბავი.

გრიმანიმ განაცლია ცოლი თჳსი საყდრადის ზე თჳთ
 უკუშოიქცა მოედანსა.

— უნდა მივულოცოთ, — სთქჳს ტრევიზანი.

— სინიოჩე გრიმანი! — შეჳუარეს უმაწვილთა კაცთა
 ზე დაუკრეს მას თაჳა მკიცხველობითით ზატრიკოს-ცეით.

როგორ ბძანდებით?

— ცუდად. სინიოტებო: მრთელი დამე ვიყავ გზაში.

— მაშ ვახშამს ვეწ მოუსწადით შინ?

— წა ვახშამს?

— მაშ ვინ მოახდინა თქუშნის გულისათჳს, თქუშნ-
სა, უთქვენოდ, მსჯავნი ზე განსამადთლება?

— წას ნიშნავს ეგე, სინიოტებო? — ჰკითხა გრიმანი
ფანტულით განცვიფრებით.

ჟამსა ამას მოვიდა სბინი, მრთლად შავად მოსილი,
მიადოვა გრიმანის ჩაღთა-ბუდე ზე მოახსენა:

— ქადაღდებია თქუშნს ადმატებულებასთან.

— კარგი.

— როგორ ან გუთაკილებათ გრიმანი, რო იცნობთ მა
გისთანა კაცებს!

— ამით ხანდახან მოაქუსთ ცნობისა დიაღ დიწსნი ზე
სასაგებლონი ქადაღდები. მაგალითებ, აი თუნდ
ესე, — ზე მისცა მან მოჩენიგოს ნაკეტი.

მოჩენიგომ წადიკითხა ხედა-წაწქეა ესე:

„უუაღს ინკვიზიტორს გრიმანის,“

— როგორ? განა ინკვიზიტორად დაგნიშნეს თქუშნ,

გწიმიანი?

— სწინს, აგრეთ. ზე ამისთვის ვატი მე, წო, ამ ღღეგებ-
შა, სთამაშობდით თქუტნ ბინების * ოწს შუგედთან, სი-
ნიოწყ მოჩენიგო.

— ღაად; ზე, მახსოვს კადეც წო მოგიგე.

— კადეკ აწაფუწი ეგე, მაგწამ თქუტნ სთამაშობდით
უალბით ქაღალდეებო. . .

— წა სოცრუგეა! ვან გითხწათ თქუტნ ეგე?

— თქუტნ ღაგწჩენოდათ ის ქაღალდეები ღამასს ლუ-
კნეცვასთან. აა, ვან მითხწა. . . ამას გაწდა, თქუტნ
წსე შემოგანიღია საჩივანი. . . წაიგითხუთ თქუტნ თა-
თონ. . . .

— წო გოწ მიხანიან, წო სენატს ღაუნეშნავხაწთ ინ-
კვიჩიგოწად, საყვანელო გწიმიანი! თქუტნ იწნებოთ მიფ
ფარგული ჩუტნი, — უთხწა მას მოჩენიგო ზე მოეხვივა.
მას უგან წასჩუწჩუღა: გახსოვდეწთ, წო მე თქუტნ ღა
გწაწდი ბიძას ჩემის ოწიოს სამეჭუიდეებელის ნაწილს.

(*) ბინები: იგაღიანუწი უომაწბაზუღი თამაშობა ქა-
ღალდისა.

— წამთენიე ბოჩკა მაქუს მე მალვასია ზე ჩინებული
 ისპანური ჯგონო: ერთს წუვილს გამოვიგზავნი მე თქ-
 უმენ, — სთქუა ცრევიზანი, ეგრეთვე მოეხეოდა წა ახ-
 აღსა ინკვიზიციონსა.

— ცრევიზანი, აკვილას უკავხანას მოქიწავე მიუციალუ-
 ბლად ითხოვს, წო ზალაცტო თქუმენი გაისუილოს, წა-
 დგანც გამართებს თქუმენ იმისი. . .

— უმაღური! იმას მართებს ჩემი. . . იმისის სახელ-გა-
 ნთქულობისათჳს. მე დავუგდე იმას კანგი სახელი. . .
 ერთი მათხანით, გრიმანი, ეს წა სბიწები დასწანწალუ-
 ბენ საუდაწთან?

— ჩემები აწიან. დღეს უნდა დავიჭინო მე ერთი უმა-
 წვალი. — სთქუა წა ესე, გრიმანი მიეახლოვა მესამესა
 ახალ-გასდასა ზატრიკიონსა ზე უთხდა: — გამიგონეთ,
 წანუმი. . . მიიდეთ ჩემგან ეს მეგობრული წჩეკა: ნუ
 დაწჩებთ ამაღამ დიდს ხანს გნაჭინა აძოლას სახლ-
 ში. . . თქუმენ თითონ უნდა იცოდეთ, წა განსაცდე-
 ლი გექადის. . .

— ეე, ზე კანგი, გრიმანი, განა ისე უნდა გამოიხეც-
 თთ თქუმენ ამისთანა კეთილი ბიჭი, წო აგრე ფიცხე-

ლად მოექცეთ, — უთხრა მას მოჩენიგო, ანიშნა წა წან-
უძახე, რომელიცა სიკუდილებს გადაუთრდა. — მაშ,
თუ მიუცალიქლად გნებავს თქუ მსნ დღეს დაჭკენა ვისი-
მე, სჯობს გაახათ ერთი ყმაწვილი, რომელმაც, წუხე-
ლის, გნაჭის ღინწონესას, მომიგო მე სამი ათასი სკუ-
დი, ამისთვის დო წინათვე ანა დაჭადიქა. . . ანა მქ-
ონდა მე თან აი, ექერი, — ჭ ადმოიღო მან ჟიბისაგან
ერთი დასტა ყალბი ქადაღღები.

— ფეთას გულისათვის, დამალეთ ეგ ქადაღღები, —
დაიუეინა გრიმანი:

— თუ ანა, იძულებულ ვაქნები მე დავიჭინო თქუ-
მინ. . . .

— ეე! კაჭგო, თუ ფიქრთი გჩწამს, გრიმანი. ვითო-
მც ერთად ან გვეთამაშნოს ჩუ მსნ ამ ქადაღღებით ლუ-
კრეცდასას. . . ჭ თითონ ის წიგნიცა მაქუ მე, რომ-
ლათაც სთხოვთ თქუ მსნ იმ ქალს, დო ანავის უთხრან
იმან ესე. . . მაგნამ, ნუ გეშინიანთვი; თუ მცა ინჯვიზი-
ტორიცა ბმანდებით ახლა, მაგნამ ჩუ მსნ მასინც ისევ
თქუ მსნი მეგობრები ვანთ. . . .

— მაშ, დამოტკიცეთ ეგ მეგობრობა: შედეწიეთ მე ვი

ზოგნათ ის საძაგელი, რომელიც უოფილა გუშინ ჩემსას. . . ჩემი ცოლი, წა საკუთრდება, ამბობს, რომ ეს ამბავი სულ ცუდიღა, მოგონებულაო, მაგრამ აჭვია კა მაქუს მე სახელად იმ ფანატურზე, რომელმაც მოვიგოთ თქვენ. . .

თუთ ეამს ამას უნათ უბანში შეისმა გამუწობა ზ ხანხანი. გრიშანიმ ზ ნატრიკოსთა მოხედეს ზ იხილეს კაცი, რომელსაც კელსა ეხუდა წიგნი ზ მოდიოდა ხიდიოგან, ზ, ნანდვილ, იყო ისი საკმაოდ სასაცილო. მოხილ იყო სწულებით სხუჭობ, ვითარმედა იმოსებოდა ემაწვილნი კაცნი ვენეციაში. ცის-ფერი კაბა მისი, შეკერილი უგანასკნელის ვეხსად უნის ჩუჭულებისაგებ, დაჭრულეულ იყო მოფრინავით ხეხულებით ზ ბაწაწებით კოლიბრებით, * რომელნიცა ჰკენკვიდენ ნაკერს ალ უხადს. უოველს თითხე ჰქონდა მას დიდი ბეჭედი. ეს კაცი იყო უგუჭო ოცდაათ-სუთრეტისა თუ ოცდაათ-რვაშეტისა წლისა, ზ, ჩუჭულებისაგებ მაშინდელთა ფანატურთა მარკიტა, განგებ იტყოდა ქანანად ზ დაბ-

(*) კოლიბრი: ბაწაწა ზ მშვენიერი ფრინველია.

ნეულად, როგორც გინგლიანი ჭაბუკი.

— ეს ანთ თითონ ისი,— სთქუა მდაბლით კმით მოჩუნიგო.— იქნება ეს ბატონიც უაღბით ქადაღდებით სთამაშობდა. . .

— მაგას ჩუჭნ ეხლაჲ შევიტყობთ,— უმასუხა მას გრემანი,— თქუჭნ ჩამომეტალეთ მხოლოდ ცოტას ხანს დაგუელაშაწაკო მე ამას, მინამ გნაჭინა ან გამოსულა ეკკლესიიდან.

ახალგაზდანი კაცნი წაწვიდენ, ზე გრემანი ჩამოსჯდა უნიას ოტტალეს სახლთან მდგომარეს მეწხე.

ნა ჩამოვიდა ხიდიდან, მარკიზ მიიხედ-მოიხედვიდა, შეჭკველად მისთვს, რომ ანა უწყოდა თუ საით წაწს-რულიყო, ზე მასუგან დახედა თვსსა წიგნსა, რომელი იყო კელთ-მმდუნი წიგნი მოგზაურთათვს. თვალთ ქუჭმ მოხვდა მას ნაწეი ესე: გენეტიაში ანიან მნაჲაღნი მატოისანნი ჩიჩელონენი, * რომელნი ეწთგულად შეე-

(*) იტალიაში ანიან კაცნი, რომელნიცა უცხო-ქუჭყენიერთ აჩუჭნებენ დიწს-სანახავსა ქაჲაქის ნივთთა ზე ეწოდებისთ მათ ჩიჩელონე.

წევან უცხო-ქუჭენიერთა: ძეგლთა განხილვაში, თამაშობაში ზ სამიჯნუროს საქმეებში. ცნობა მათა შეიძლება მით, რომე, ჩვეულებრივ, მჯდომარეებენ ისინი მარტოდ, სადამე მოედანზე ზ მოელოდებიან უცხო-ქუჭენიერსა, რომელსაცა აქუს შესაფერია წოდებობა მასტოდთა. *

თუთ წამსა ამას მოჰყრა მან თვალი გრიმანის ზ სთაქუთა თავსა შოდის თვისა მარკიზ.— საუცხოვოა! ეს უნდა იყოს ჩინურონე.

ღ ზრდილობიანად მოვიდა წა გრიმანისთან, უთხრა მას:

— თქუჭენ, უთუოდ, შეექცევით აქ გრილოთა. . . . წას ვამბობ? გარეთ ოცდაათი გრადუსია სიცხე. ჯერ კიდევ მელანდეს მე ვითომც ვაეო თუაღნიში. **

— უფკველად, ექვთ თქუჭენ, სანიოტე, თქუჭენს მოსამსახურეებს?

— აწა. ჩემი მოსამსახურეები დაჩინენ ხადს იქათ, წა

(*) მასტოდთა: თქროს ფული.

(**) თუაღნი: კონილის ბადი მარკიზი.

დესაც გამოგულ მე კარგედამ. . . რას ვაშბობ? გონ-
დოლადამ. რა მშვენიერია თქუჭნი ვერევა! მანთლად
ნაკლები ან ყოფილა ჩუჭნს ქუჩის სენტონოჩეზე, სხ-
ოლოდ ეს უხანი მტარედ ემსგავსების ბასტილიას * ქუ-
ჩა-ბანდს. რა ჭქვიან ამ ადგილს?

— უხანი გეცტო.

— მითხანით, საყუარკლო მეგობარო, — განაგრძობ-
და მარკიზ, მისტუქდა რა გრემანს ქისას, რომელი ანა
მაილო მან — აქ ხო ან გამოსულან გონდოლადამ, ნა-
ხევარ საათის წინ, ქალი ზე კაგალური?

— ვერევააში უოგულს ქალს ჭყავს თავისი კაგალური, —
უთხრა მას გრილად გრემანი.

— ვატი; იტყვიან ზოგს ორ-ოცნიც ჭყვანდეს; მაგრამ
მაგას ან გკითხამ. კაგალური ტანთ-მოსილი იყო თათქ-
მის აგრე, როგორც თქუჭნ, ზე კელში ეჭიანა ქოლგა
ქალისა; ქალი იყო შავ-ზინა-ბადაანი.

„ჩემ ცოლს ხო არ ექებსო? იფუქა გრემანი.“

(*) ბასტილია: ძველი ტიხე ზარეში სახელმწიფოთა და
მნაშავეოთუს.

— ჩუჭნ შევუაწენით ანხთან. ჩუჭნი კაწეტუა. . .
 წას ვაბობ! ჩუჭნი გონდოღები კინადამ შეეჯახნენ ეწ
 თმან ეწთს. იმ დროს ქალმა თავი გამოჰყო ზ უნდოდა
 ეთქუა წაძე მწაფეულასათჳს. . . მეგონდოღესათჳს, ზ
 მგონია ვიტნობდე მე იმ ქალს. სხუჭნ, წა საკუწრვე-
 ლია, მხოლოდ კმა ვიტან მე იმისი, წადგანც, სამაგე-
 ლის აქუწის ჩვეულებისამებ, იმისი ზინის-სახე დაბუ-
 რვალ იუო ბადე-მაქსანის ზინაბადით. მხოლოდ საწმია
 უოდ მოგულ მე აქ. . . მწანციაში ჩუჭნ ამისთჳს შოა
 ბიღვადთ.

— ზ თუ ის ქალი ქმნიანა?

— წას დავსდევ! ქმნები ზუსებათაც ან მიმანია. ქმ-
 ნები ზ მოვანშენი სულ ეწთნი აწიან ჩემთჳს. . . ქმნ-
 უისაგან ან მეშინიან: თავით ფეხებადდე საწკე ვად უშ
 იშწოებისა. . . .

კკენა, სასაცილონი სიტყუანი ზ კუწლად უწეტეს
 მკანცხლნი ტანის კლაკნვანი კაცისა ამისნი დიდად შე-
 აქტეუდენ სინიოწ გწმანის.

— თუ მიუცილებლად გნებავსთ ნახვა იმ ქალისა, მე
 თქუჭნ გეტყუა სად შეიძლება ნახოთ. . .

— ოჰ! ღუთას გულსათვის, მითხარით. . .

— აქ, საუდაცშაა ისა.

— ზე წა უნდა ვქნა, როდესაც განოვადეს ისა?

— მაგასი კი თქუწნ იტათ. თქუწნ თათონ ზმანეთ.
რო გულადი ხანთ: ახადეთ ზინ-ზადე.

— ავხადო ზინ-ზადე! ოჰ! საშინელი გამბედველობა
იქნება ეგო! დიდი გამბედველობა! საკვინველი გამბე-
დველობა! — ზე მანკაზ შემოტკილდა ქუსლებზე. მას-
უკან მიუბრუნდა გრიმანის, რომელსაცა ჯერეთ რაცხდა
ჩინეკონედ, ზე ჰკითხა მას როდენზე ყოყმანებით:

— ზე გგონიას კი თქუწნ რო ან გაჯავადეს ისა?

— დედა-კაცებს უყვანსთ გამბედველობა. ან ვიტა. .
ზანეუში იქნება სავნებულად ეოფილიყოს თქუწნთვს
ესე, მაგრამ აქ კი სასანტებლოდ გექნებათ. . .

„წა მშვიენეუნი ქალაქა!„ — სთქუა თავის შოწის
თვსსა მანკიზ. — „მხოლოდ რო მოველ ზე ეხდავ ჩემი
საქუეებოც ანაწხებან. . .“

თვთ ამ დროს განოვიდა ეკვლესიიდამ ვნაჭინა ამ-
ოლა ზე გრიმანიტა წანკადა მისაგებულად მისა. გნაჭი
ნამ მოსკადა მას გული, განიწო კედმოდ ზე უთხნა:

— ტერემონია მალე დასრულდება ზე ჟერ ან მოსულა ისი. . .

— ვინ, გრაფინავ?

— დოჟე, განა ან იცით, დოჟე. სხუა ვინ შეკითხუ-
ბა მე. ნეტა სად იქნება? . . . ოჰ, მითხარით დუთას გუ
ლისათჳს. . . შინადაც ხო ან გამოსულა ისი მასკით? . .
თქუშენმა ზოლიცამ უნდა იცოდეს.

— რად სწუხართ, გრაფინავ? მეონია მოგახსენე მე
თქუშენ, რა დოჟე დღეს დიდად შეცვლია საქმეებ-
ით. . . ჩუშენი განხეთქალება ბანბანის სამფლობელა
ლებთან. . . მომზადება ქლოცისა. . .

— უთუოდ უნდა ვნახო მე ისი. . . წავალ სასახლე-
ში. . . სად აწიან ბიჭება? . . . უბანეთ მომიტანონ
გონდოლა.

შორის მისა ვითარ გრიმანი წაწვიდა გონდოლასა-
თჳს, მარკიზ კლავიციო მივიდა გრაფინასთან ზე უთხრა
მედიდუწით კილოვნებით:

— ქალბატონო, კეთილანებეთ ახლა ზინაბადისა.

— სჩანს, სცოტებით თქუშენ, — გრილად მიუგო გრა-
ფინამ, მიახლოვდებოდა რა კიდეისა.

— ოო! ანა, დედოფალი მშვენიერებისაო! ანა ვსცა
თუბი მე. კადევაც გთხოვ მე თქუჭნ, ანადეთ ეს გულ-
ის გასაწვდილებელი ზინაბადე.

ღ ჯიდრემდის გრაძინა მოასწრობდა გონდოლაშა
ჩასკლას, მანკიზმან ადუწივა მას ზინაბადე.

— წა სილადა! — შეჰყვარა გრაძინამ. — სინიორე ინ
კვაზიტორი! უბანეთ დაიჭირონ ეს კაცა.

— განსბიკეთ ეს უფალი ღ წაიყვანეთ საზურო ილეს,
დაუყვარა ტრიმანიმ სბინთა, რომელნიცა სდგენენ მის
უკან.

— აი, აი, ინკვაზიტორი! ვაი, წა გავები! — სთქუა თა
გსაშორის თჯსსა საწყალობელმან მანკიზ.

შეჰკრეს ისი ღ დაუწყეს ჩხრეკა. ამას შორის იწყო
ხალხმან გამოსკლა ეკვლეისისაგან, ღ ყოველნივე და-
ზანაკობდენ უკუჭ ლადს ქცევაზე მანკიზისა. — სხუა ქუ
ჭენიღამ მოთრეულა, — ჰყვიროდენ მესომადდენი ღ სხ-
ჟანი ნავთ-საყუდელისა მცხოვრებნი, — ღ განბუდა ჯი-
დეც ამან გაუზატორება ჩუჭნის კეთილის-მყოფელასი,
ჩუჭნის მშვენიერას გრაძინასი! უბანეთ ეგ აწხში! აწ-
ხში!

— გრაჭინავ, — მოახსენა გრიმანომ, — გადდასწუვიტო სვე ამ შეშლილასა. ჩიგნით, რომელიც იზოვეს ამის ჭაბუში, სხანს, რომ ეს გახლავს მარკაის დე-სალუს.

— მარკაის დე-სალუს! აქ ვერეციაშა!

გრაჭინა მივიდა მარკაისთან; სპინნი ჰატვიის-ტემით სამიუვალერ მას. — დღეს სადამოზე, ცხნა საათზე მობმანდით გრაჭინა ამოლას ჰალატცოს: თქუჭნთან რეზავსთ ცალკე მოლაჰადაკება, — უთხრა მას კმა-მდაბლად გრაჭინამ.

მას უკან გრაჭინა მივიდა გრიმანისთან, უთხრა მას ზავდენიშე სიტყვა ზე წარემართა თხსად. გრიმანომ მსწრად ბმანა განთავისუფლება მარკაისსა, რომელმანცა ისწრავა თხსისა გონდოლასაკენ სინარულითა დიდითა, რომ ასე ადვალად დაეხწივა ზე სადამოზე მოელის მას ნახვა ლამაზის ქალისა.

მარკაისმან ან დავიგვანა. საათი წმიდის მარკოსის ეკლესიაზე ჭერეთ მხოლოდ სტედა ცხნასა ზე უკუტ იუოსი დიდ-მშვენიერს ჰალატცოსთან გრაჭინა ამოლასა; ზე შოწის ამისა, ეზადებოდა რა დანიშნულისა ნახვისათხს ოწის საათადდე ტანს იტვანდა ისი.

გრაჭინას მოახლეებმ ბეჭდენმან, ჩუმიდ შეიყვანა ისი სახლსა. განიანა მან წავდენიმე ზალა, დიდ-მშვენიერად განათლებულნი; მეტმედ ერთის აივანის დასასწრულში შამუნვანი შესდგა. . . აღსწია მან მდიდარი ფაქდა კანისა ზე მარკიზ განსცხადდა გრაჭინას მშვენიერს საწოლში.

„დიდ-მშვენიერი ზალატცოა! ონი სავანძელიც მოუზადებიათ! ვნახოთ რა იქნება, — სთქუა მარკიზ თავსა შოწის თვისსა.

მარკიზ ჯერეთ ან დამჯდარიყო სწორედ, ვითან მის წინ განსცხადდა გრაჭინა ყოვლითა ბრწყინვალეითა სამეჯლისოს მოწითულობისათა. . . . თუმიცა გრაჭინა ამოლა იყო ფერ-მკნთალ, მაგრამ მომაცთუნებელ-მშვენიერ. . . მსუბუქი დრუბელი ზუდწისა * დასთრვილვიდა შავსა თმასა მისსა ზე წაბთა.

— რად გინებებიათ, გრაჭინავ, ამისთანა მოწთვა საიდუმლოს ნახვისათვის? მგონია საჭიანო ან იყოს, — სთ

(*) თუთნი წამალი, რომელსაცა ძველთა დროთა შინა მოუყრიდენ თმავს.

ქუჩა მარჯობს ვერაგუდით განტვიფრებით.

დროსა სხუასა მარჯობს მუისვე დასჯილ იყოს, ესრეთისა კადნიერებისათჳს, ცივით, შეუწაცხებითით მდუმარებით; მაგრამ, იჩვენებოდა, რომე გრატინა განზრახულ იყო თანა-წარხდომად მასთანა, ამისთჳს რომ დაჭვარავი და წაწერასა თჳსსა, სთქუას მან:

— სიამოვნით ვხედავ შე, მარჯობს, რომ თქუჭნც მომტულხანთ ჩემთჳს. . . სხგებრ,— დასძინა მან სიტყვილით:— დღევანდელი შემთხვევა გვასწავებს ჩუჭნ, რომ ვერცტაში საშიშარია ქუჩებში სიარული ზიზილ-ზიზილიებით. . .

— ნუღა მიბძანებთ. . . კინაღამ გაგები! . . .

— რატომ მაშინვე ანა სთქუით თქუჭნი სახელი? ზე რომ გონი შეიძლებაოდა ჩემის ზიზილადის ახდა! . . . სხგებრ, ანაუენია ესე. მინდოდა შე, მარჯობს, მეთხოვნა თქუჭნითჳს, საქუჭნოდ ან გაგებანათ ერთი საიდუმლო. . . ვიცო ვეთილ-მოზილი ზე დიდსული ბძანდებით თქუჭნ. . . ეს ლაზარაკია ანა გრატინა ამოლაზე, ანამედ ერთს ქალზე რომელსაც ვქუჩა საჭიას. . .

— საჭიას! . . . ინებეთ ვილაზარაკით საჭიასზე,— სთქუას მარჯობს ესრეთი სახით, რომე გრატინა აღსთრთო-

ლდა.

— აქამომდე კიდევ გახსოვთ თქვენ ისა?

— წოგონ ან მახსოვდეს! . . . მართალია, საჭიას მამინ ჯერ ან ზქონდა დიდ-მშვენიერი ხალატცო. . . . ზე წოდესაც სწედა ის თავის საშიშარს წიგნებს, უუცხოველესით სიუვანულთ მგზებარეთ, წომეღნიცა გაამობატატებინა მე იმან თვთ ჯოჯოხეთის სულისაგან. . მწავალი სატან ჯგული გადამახეუგინა მე იმან. . . მე, მარკიზ დე-საღუს, იმულებულ ვიუავ ბძმოდღ წომეღსაზე ჯადო-ქანს, თვალთ-მაქცს კადიოსტროსთან. . .

— დიად, ვიცო წო ჩემის გულისათვს იბძმოდით თქვენ, — სთქუა გრატინამ გუღ-ჩჩვილად, — . . . ზე კადიოსტრომაც მოგტათ ჩემი წიგნები. . .

— დიად, მომტა, მაგნამ კინაღამ თავიც ზედ ღამადებინა იმ წიგნებზე. კადიოსტრო იბძვას ჯახანროსანი-სავით. . . დამჭკა მე იმან, მტუელი ონი თთუშ დეუბარედ ვიუავ, ზე უოველივე ესე გადღავთმინე იმისათვს, წო დამებრუნებინა თქვენთვს ის სამიჯნურწო წიგნები, წომეღნიც მიგწეკათ თქვენ სხუჭისათვს! . . .

მარკიზმან ამიუად შეხედა გრატინას: ელოდებოდა

ისი ხიფაჲ, თუ ვითანსა მოქმედებასა აღმოაჩენდა უგუ-
დრება ესე უმადლოებისათჳს.

— თქუ მწნ მართალი ბძანდებით, მარკიზ; მაგწამ გა-
მიგონეთ. დამნაშაგე გახლავარ მხოლოდ ამით, რომ მას
დღობას მოგასხენებ მე თქუ მწნ ვენეციაში იმისათჳს,
ნაც ჭქენით თქუ მწნ ჩემთჳს მარკიუსი, მაგწამ, თქუ მწნ
მხოლოდ ნახევარი იცით ჩემის ისტორიისა; დანაშთენმა,
იქნება განმამაძტლოს თქუ მწნთან.

სდუმნა და წამი ეწთი, კანაგძმობდა ისა:— უეჭ-
ვლად გეხსომებათ თქუ მწნ საკუჩინგული, საიდუმლო სა
ხლი კალოისტროსი, სადაცა, მოგვობის მიზენით შეკრ-
ბებოდენ ჩინებულნი გვამნი, მდიდარნი უცხო-ქუ მწენი-
ენნი ზ სხუანი შექტევათა მოუჭარენი. იმ უბედურთა შო-
რის, რომელთაცა გნაჭი უწოდებდა თავის გვრიტებად,
ვირცხებოდე მეცა. . . ეს საქმე იყო თხუთმეტის წლის
წინ; მაშინ ვიუაგ მეც თხუთმეტის წლისა. . . მე ვიუაგ
მაშინ ლამაზი. . . ვიუაგ თუ ანა, ასე შინც მეტყოდენ
ხოდმე მე. . . ზ მაშინ ვიუაგ ადნიანოზოლიდამ მოუვა-
ნილი, სადაცა მიუიდა მე გნაჭმა ტეკელლიმ. . . ჩუ მწნი
ხომადდი რომ მოვიდოდა ვენეციას, მეორეს დღეს, ეწთი

მდიდარი ზე მშვენიერი დედა-კაცო მოვიდა ჩუშნთან, აჩუშნა გნაქს რადაც წიგნები ზე მაშინვე გნაქმაც მიიტა მე იმას. ის ბანოვანი მომეხვია მე ზე მითხნა: — ხვალ მივალთო ჩუშნ ჩნანციას: იქ ყობზა ან ანოი; იქ ყოველი სული თავის-ყოფლიაო. თუ გნებავს თქუშნც წამოძეუვითო.

— მე თქუშნი განჯავან მეთქი, ვუთხან მე იმას ზე მოგვბეო იმ ჩემის მსნელის მუხლებს. გნაქმა მითხნა მეათქი მე, რე თქუშნ მოგცათ იმან ყოველივე უფლება თავისი ჩემზე.

— ჩნანციას მივალთო მე ზე ჩემი ქმარი, მეტყოდა ისა; დღით ადრე ჩუშნ ვიქნებითო ქუზინაში. . .

— სინანულისაგან ანდა ვიყავ მე ზე გოცნიდი ჩემის კეთილის-მყოფელას კელებს; თავის-ყოფლი ვიყავ მე. გნაქინა ტკეკელის ყოველთჳს ვუყვანდი მე; სტრიოდა ისა; შიშობდა ჩემთჳს ზე მეტყოდა მე: „სანკალობლო საჭიან! ან ვიცნობო მე იმ დედა-კაცს, მაგნამ კი ვიცნო, რე გნაქი ანა ვნთ-ჯერ ყოფილაო მსხუშნზლად უსინდისოთა ქვებუდანთა კაცთა, ზე წანკაო თითქმის ყოველი თავისი საცხოვრებელიო. დაგიუაროსო შენ ყო

ვლად წმიდამ დეათის მშობელმანო. ინებოს დამეძთოს,
საქიანა, სასინანულოდ ან შეგექნას შენი თაგის-უფულუ-
ბაო.,,

— ვფიქრობდი მე, რომ გნაძინა მეტყოდა ამას მხო-
ლოდ იმისთვის, რომ სწუხდა ჩემს მოშოვნებს, ზე ისე მე
ჩვენებოდა მე, რომ შინგველ-ჯერ მაშინ აღმოვიფიქრებ
მე თაგის-უფულად, ზე რომ მაშინ მხოლოდ შევსვამდი მე
წმინდასა ზე გრილსა ჭაქსა. ცრემლით ვმადლობდი მე
დამეძთოსა. ის დღე გავატარე მე სასამუროთ ფიქრებით. და
მით ჩუქნს ხომალდს მოადგა ექვს-სანიხიანი ზეოტტა. *
იმაში იჯდა კაცი განიერ-ბინიშინი ზე ქალი— მარკიანა
ავიდნენ ისინი ხომალდზე. წამსა ერთსა მოვემზადე მე
ზე წამიყვანეს იმათ; მხოლოდ ჭურხინაში შევიტყე მე, რომ
მარკიანას ექვსა სეკაძინა. . .

— სეკაძინა ჭეღვიტინი!— განცვიფრებით წამოსთ-
ქვია მარკიანა.

— დიად, სეკაძინა ჭეღვიტინი,— დედა-კაცი, რომე-

(*) ზეოტტა: გრგვალნი, უცხოიწო ნავი, რომელიცა ის-
მარკიანის აღწიარების სეკაძინაში.

ლიცა ენოგა კაღიოსტროს რომელსამე ვერუტის წიღო-
ტტიში. * ღედა-კაცი ღიღად ძვირთასი იმისათჳს, ის სა-
შინელი ღიატი, რომელიც უნით თაფლს იწვეუებოდა ზ
გულ-მუცელს შხამით ავსებდა. . . აი, როგორს ხადსს
ჩავუგანდი მე კელში!

— მითელს ჩუშნს მგზავრობაში სეჩაჩინა ქელიცია-
ნი ზ ქმანი იმისი მიაღებსებდენ მე ზ მიჩვენებდენ უსუტ
წოიალესსა სიუჭანულსა. წა საკურველია, რომ მასინ
ანტა თუ იჭვის მიტანა შემეძლო მე სამაგელს იმათ ან-
განიშებსე ზ განზნახვასე. წამოიღვინეთ თვალწინ
ქალწული ქალი, რომელიცა გმძელსამ დაშვებოდა
ტყვეობაში, რომელსაც ყოველი უჩია განს ეგლებოდა,
როგორც სჯავჯროს, რომელიცა სიყრმითგან სძწოდა
მეკომბნის შოღტის ქვეშ ზ შემდგომად დამოკიდებულ
იყო გნაქს ტყველთზე, ამხანკაგანს ზ ცოფიანს კატა-
ზე, რომლისაც ზიწველი ტყუშ იყო ცოლი იმისი, გნა-
ძინა ტყველი, თითონ ისა, რომელმაც ადმოაჩინა ისა
ეთი გულადობა მონჩაგოს გამაგრებაში. წა საკურველ-

(*) წიღოტტი: ნაუთსადგუნი.

ია, რომ ამისთანა ტან ჯვის მნახველს ცნუ მარკიზა ძველ-
 იტიანი მერქუნა მე ან გელოსად სიმშვიდისა ზე კეთილისა.
 თვალ წინ ჩანდომიდეგენდა მე ისა ძინანცინას, რომ გონც
 სასწაულების ქუჭყანას; კშინად მეტყოდა მე, რომ იქ ქა
 ღები დედოფლობენო მშვენიერებით, ზე რომ მშვენიერი
 ვიყავ მე. ეს მგზავრობა იყო ჩემთვის რომაცთუნებულ სი-
 ზნდად. გრადი მომხიბლავდა მე თავისით საშინელით თვ
 ალებით ზე მეტყოდა სადგომთათვის სწულიად ჩემთვის
 ახლთა, საიდუმლოთა სასახლეთათვის, სადაცა სდგანან
 ანა ქუჭყნიერნი ანსებანი ზე მსახურებენ იმათ ახლ-გა-
 ზდანი ქაღნი, რომელთაც ბიჭულს თვსებად უნდა იუ-
 მოს უმანკობა, ქაღწულება გულისა. თვსებათა ამათ სწ
 ულებით ვოფლობდი მე: გული ჩემი ჯერეთ უცნობი იყო
 სიუჭაწულისა, ჯერეთ ანავის დაკონოჩილებინე მე, გა
 რდა სასტიკას მეუფასი, რომელიც ვსტან მე სიუჭმით ჩე-
 მითგან ზე რომელსაცა უწოდებენ უბედურებად. ლახა-
 რაჟი გრადის განგუცხადებდი მე უოკელსა გულის-სწა-
 ხვასა ჩემსა, ანა დაკონოჩი იმისაგან ანცა ურთხა მე-
 რძნობელობათა ჩემთაგანსა; ისი იყო მოძღუანი ზე მე
 მოწაფე, ზე მიუვარდა მე ისი, ბატვის-ვისტებდი იმას, ვი-

შეშვოდი იმისგან.

როდესაც მოკედით ჩუჭნ ნაწიყს, მომექტეოდენ მე, როგორც შვილსა მანკისა ჭეღიტანისასა. სახლი გნაჭისა, მიფანქებული მაღალით კედლებით, უდაბუნს განეთაუბანში, შინკვლად მეჩვენა მე სახელობილედ. მწ უხანებით მამაგონდებოდა მე ხანაწა ოთახი, რომელს შეც ვსცხოვრებდი მე ხომალდში; იქ მანც ვაბატბატებდი მე თვალებს განუსახდუქელს ზღუის სივრცეზე ზ შექმდლო შექტეოდრი ზვინთთა მხეჩითა, რომელნიცა გა წდაიშებოდენ ჩემს ფებ ქუჭშ. ჭმუნვანებამ მომიცვა მე ზ თვალთა მომეწოვნა ცრემლნი. მანკისამ შემამცნივა მე ესე ზ მითხნა:— გული დაიმშვიდე, ჩემო საყუაწელო; წამთენისამე დღის უკან ეს სახლი განბწყინაღებოლ ოქლოთი, გაკაშკაშებოლ კამკამიეწით ნათლით ზ განიმაუქებოლ მხიანუღლით მეჯღლისის ამბოხებით. ნუსტირ ზ გაუფრთხილდი შენს მშვენეებებსაო. . . სვალ ჩუჭნსა იქნებინო გნაჭის მეგობრები, ჩინებულნი ზ დაწბანსელნი გვამნი. იქნება შინკვლად განჭკვირდემო შენ იმათ ქტევასე; მაგწამ განსომდესო, რომ თვალ-ყუწნი მეჭინებოლ მე შენზე ზ დაგიფანკავო შენ, როგორც

მზერეული ღედა. შენ ხარო საყუარელი შვილი ჩემი, საქაა. ხვალ ჩუჭნ მოგერთათო იონიურით ტანის-სამოსლით, რომელიც გაჩუქაო შენ გრადინამ ტკეველი.

— მოწეს ღდეს, თითონ გრადამა, განუშორებლად თვალის მადვენებელმან ჩემმან, შემიყვანა მე სასტუმროში. ყველანი შემომეხვივნენ მე, სინაწულით ადიტატებოდენ ზე ქუას შემასხვდენ. თუმცა ანა მესმოდარა მე, ამის-თვის რომ ის კაცები ლანაწაკობდენ იმ ენით, რომელიც ჯერ არ ვიცოდი მე, მაგრამ კი ვგეძნობდი, რომ მშვენიერი ვიყავ მე ზე დანხაროდენ. რაღა ღაწვლილებით გიამბო მე თქუჭნ, მანკაზ, თუ რომლის დონის-მადებით მიყვანეს მე იქანდინ, რაც ვიყავ შეიღგოსში. ჩემმა უმანკოებამ ზე გამოუტყდელიობამ წარმწყმიდეს მე. ანა იჭვრეული განსატყდელისათვის, ანტაღა თუ ფაქტადცა გამოსხატველი რომ ყოფა განსატყდელისა შესადლო იყოს, ბმად შეკუდგებოდი მე მხაკვანთა წრევანთა სეგრადინა ქელიცანისათა, ზე, ანა მტოდნე თვთ მე ამასი, შეკაქნ თანა-ზიანი იმ დიაცისა. . . .

— თანა-ზიანი იმისი?

— სწორედ. კალიოსტრო ვშიწად თავისით ზინით გვ-

აწეინებდა ჩუჭნ უკელას წიგნებს ჭ ინახადა იმათ. როდესაც საჭიროება მოითხოვდა, მაშინ დააწეოდა იმათ ზაკეტებზე სახელსა რომლისაჲე ჩინებულს, მდიდარს, უცხოაქუჭენიერის ზნინცისასა ჭ ამ სახით მოიხიდეკდა იმათ თავის განსაცხრომელს ქვასსა. იმ წიგნებით გვიდდა ისი ჩუჭნ. . . ჩუჭნ ვუვანდით იმას დაახშულნი, სუფრასჲე გვიბმანებდა ღვინის სმასა, რომელიცა მიგვაბრუებდა ჩუჭნ, ჭ ასე გვიქმდა ჩუჭნ საბნალა საგანად თავისის ვაჭრობისა. . . ძალე მივხუდი მე სკესა ჩემსა. . . ზოგჯერ, დილით, ვზოგებდი მე ჩემს ოთახში, ან უმჯობესად ვსთქუა, ჩემს საზყრობილეში, ხან კმლის ბანცსა, ხან ბეჭედსა, ხან დავიწეებულსა საწვიმარსა. . . მაშინ ვსცან მე სიწცხვილი ჩემი, ჭ, მუხლადადრეკით, მწანით ცრემლით ვეკედნებოდი ცასა გამოსსინისათჳს. . . თუთ იმ საღამოს, სუფრასჲე, საღაც, ჩუჭნულებისაჲებ, ყოველი სული მე შემოჩტქროდა ჩემს ზინდანიდ დასჯდა ერთი სახელოვანი გვეტციელი. . . ზინგელმანჲე იმისმა შეხედულობამ როგორცა ც საოცრად ამჩივა მე. მაყრიალებდა მე ჭ ვენა შევიგნებდი თუ ჩანსთჳს; როდესაც მომეახლოვა ისი მე დაგზანბანცდი

მე. . . მელანჩოლიკებოდა მე ისი, ანა ისე, როგორც სხა
 შინი გაქნილებით, რომელთაც უნცხვი ლექსები სშინად
 განმანითლებდენ მე; მშვენიერად, კეთილ-შობილურად
 მელანჩოლიკებოდა ისი ცკბილით იტალიურით ენით, მელ-
 ანაჩოლიკებოდა მე დედა-კაცსა, რომელიც შეჩვეულ ვაჟ
 შეუწყალებასა ზ მონებსა. აღმამაღლა მე იმან თვთ ჩე-
 მს თვალში ზ გამაქცივა სამაგელის ჩემის ზატონის კა-
 ლიოსტროსაგან. წაკედით ჩუშნ იტალიას ზ სახანუ-
 ლევანი მგზავრობა ჩუშნი დასრულდა რომში. იქ ვსცხა
 ოგრეთ ჩუშნ მტელი წელიწადი.

— ზ კალიოსტრო?

— განცოფებული იმით, რომ მისტაცეს იმას უკეთესი
 თავისი სავაჭრო, დედა-კაცი, რომელზედაც დააფუძნე-
 ბდა ისი იმედებს გამდიდრებისათვის, კალიოსტრო მო-
 იჭრა რომს. . . ითხოვდა ისი, მოითხოვდა ზ ვენა და
 მიიღო. უნთხელ, კელ-მოკიდებული ჩემის ალესსანდრო-
 სგან, გამოფდიოდი მე ეკლესიიდაში, უცებ კალიოსტრო
 იმ დროს გასცეჟრა, გასძვრა ხალხში, წადაც წას-
 ჩურჩულა ყურში ალესსანდროს ზ გესლიანით დიმილით
 შემოიხედა მე. ან ვიცი და უთხრა იმან, მაგნამ ვი ალე-

სსანდროს საშინლად თუგნი წაუვიდა. იმ უამითგან ანდა გინახავს ჩუშნ კალიოსტრო.

— მას-უკან გრაჭინავ?

— მას-უკან მალე მოგვიხდა ჩუშნ წასვლა გენეციას-ჩემი ალესსანდრო, კაცი, რომელსაც შევსწინე მე თავი ჩემი სიკუდილადმდე, აღიუგანეს მაღალს დიდებულს ხა-რისხუე. . . აღმოიჩინეს ისი დოჯუე. . .

— მას დოჯუე იყო ისი! — წამოსთქუა მანკიზ დიდით განცვიფრებით.

— წათამბა საუკუნოდ განუწყვიტა საკელი საქიასი, რომლითაც, თქუშნს გარდა, ანაგან მიცნობს მე გენე-ციაში, დოჯუმ ალესსანდრო გამოძითხოვა მე რომში ცო-ტული გრაჭინა ამოლასი. აქა ვზოჯე მე სრული განცხ-რომა, ზალატცო, უნიცხვნი მოსამსახურენი, მრთელი ენი ჩემს უფლებას ქუშნ; მაგნამ ამასობაში ვსწუხდი მე. . . ალესსანდრო ჩემი სრულებათ გამოიტყვალა. . . გშინად ჩაიქედებოდა ისი, ხან იყო გაჯავრებული, ზ ხან სპამაღლად წამოსთქმიდა კალიოსტროს საკელა-სა. . . იტოდა იმან, რომ ჩემგან იუგენ დაწერილნი ის საუბედურო წიგნები, რომელნიც დაწინენ გრაჭთან. ამ

ის გასაქანწყლებლად გეტყუდი მე იმას, რომ იმ დროს
 დამ შეცვლილი მქონდა მე სახელი; მაგრამ ამასე მასუ-
 ხად ამას გეტყუდა ხოლმე: წაეც უნდა იყოსო ის წიგნე-
 ბა გა შენით კელით აწიან დაწერილებიო! ამასე ვიტან-
 ჟებოდი მე. იჭვრეულებამ მომიცვა მე ზე ვუიქრობდი ვი
 თომც მომიკლა მე იმან. მინდოდა გაეჭვილიყავ მას
 წიეს ზე გამოიგვაცნა გნაქის კელიდამ ის სვიური წი-
 გნებო. მაშინ დამეკვივნეს წა წაწსწული, მე კადნიუ-
 რად მეუიქრეს-მცა მუობადისათჳს. გაგშირი ჩემა ალეეს-
 სან დროსთან, რომლისაცა დანდგეკვა ადვილია ახლა, მა-
 შინ შემძლებიუეს მე წათა შემეცვალა სხჳას, უუსაფუ-
 ძვლიანესს გაგშიწზე. მაგრამ, როგორ წავსულვიყავ მე
 მწიეს, უიბისოდ! . . . ზე მაშინ მოგიგონე მე თქჳეწნ,
 მანკიზ. . . მანთლით გულით გეტყვი, რომ ალეესანდ-
 როს გაცნობადმდე, აწა ვნთხელ მოგიგონებდი მე თქ-
 ჳეწნ, რომ გონც მხსნულსა ჩემსა, რომ გონც კაცსა, რომ
 მელსაც შეეძლო დაუასება ჩემის დამდაბლებისაცა ზე ჩე
 მის ქედ-მადლობისაცა. . . მოგმანთე მე თქჳეწნ. . .
 ახლა, დანაშთენი თქჳეწნ თითონ იცით მანკიზ.

— დიად, — მძიმედ სთქჳა მანკიზ გესლიანად დააბ-

უკან წა თვალნი საჭიას—: დანაშთენი მე თითონ ვიცი
 ჭე გმადლობ თქუ მენ თქუ მენის წიგულის ადსაწებისა
 თვს. თქუ მენ გიუვანსთ კაცი დიდებული, დოჯე, — დი-
 ად სანუცხოვლას ესე. მატვიკსა-ვსტემ მე აზნაურობას; მას
 გნამ მე თითონ აზნაური გახლავარ ჭე ანა მშვენის ბა-
 რაქალობის თამაშობა უაწაწაოდ.

— წას ნიშნავს ეგე, მანკიზ? — ჭკითხა შეშინებულმან
 სიტყუებითა ამით გნაჭინამ.

— ნიშნავს იმას, რომ იქნება მქონდეს მე, — სთქუა მან
 გუულ-გრილად, — მეორე ნაწილი იმ სამიჯნურლოს რომ
 მანისა, რომლისადა მხოლოდ მიწვეული ნაწილი მიიღეთ
 თქუ მენ ჩემგან. . . ეს წიგნები, — განაგნობდა მან-
 კიზ. ადმოიღებდა წა ჯიბიდან ჩაღთა-ბუდესა. . . —
 ეს წიგნები შევინახე მე საკუთარის ჩემის შექტევისათვს
 ჭე ამასთანავე ვინიცობასა გაუგნდეთ თქუ მენ მეც სრუ-
 ლებით ველ-ცნაწიელი ან დავწჩე.

— ნუ თუ გეთილი გული თქუ მენი ბოლოცად მოიხმავ-
 რებს მავათ?

— შეთანხმებით თქუ მენ თითონ, რომ სხუა ვინმე ჩემს
 ადგილს ეოვლით შესამლუბელით ფონისამიებით მოიხმავ-

— მე ხო ან მიბძანებთ თქუცნო ბწყინვალებე? — მოახსენა ქალმან. — გედა მოვიტადე მომაცემული ზე გაახელით აქ მე ზე მამა. . . . თადდეოც მალე გიახდებათ.

ქალი ეს მოხილ იყო როგორც სსსძლო დანიშნული; გეცხლის სატყუელსა ერჭვა მას თაიგული გეცხლის უკავალებისა, რომელთაცა მონოზანნი ესრედ მშვენივრად აკეთებენ ვენეციაში დანიშნულთა ქალთათჳს.

„დმერთი ვასწყდომოდა ზე აქ ან შემოთრეულიყო ეს გოგო, წაიხუტებუტა მანკიხ. რომელიცა მხოლოდ მაშინ მოეგო გონსა უეცარისა მის მტაცებლობისაგან გრძინასა. დასასწულ სთქუა მან:

— ეს ქალი ხო ან ანი, რომელიც დღეს დაწინდეს?

— სწორედ ეს ქალი გახლავს, მანკიხ. როგორ მოგწონსთ?

— ლამაზია. — სთქუა უგულოდ მანკიხ.

— ძიანა, შენი თადდეო სადღაა? — ჭკითხა გრძინამ.

— წა მოგახსენო. — კინკათ უმასუხა ძიანამ. — დღეს წადაც გუნებაზეა ისი, სულ სჯავნობს. ამბობს, რომ ვენეციაში ისეთი საქმეები ანიო, რომ მიუცდილებად სა-

ჭინწოლო ჩემთვის თოფხანაში ყოფა; რო მუ მდებალი კაცის შვილი ვარო ზ ანა დაბნაიკელთაგანიო ზ მდებოლ ხალხი განსაცდელ ქვეშ აწიო. . . სიტყვატ ვერ დაასრულა, გამოვარდა შინაღამ, შეეწივა სხუა ზ სხუა ნაკოლოცების ზ კასტელანების გუნდში ზ გაიქცენ თოფხანისაკენ.

— რა კმაუწობაა, — შეჭევირა მანკიზმან ზ გამოვარდა მოაჯარსე. — ვადატ კაცია წიღით თავ-მოხვეული ზ გაცემუო ჯახაინები ახვევან. . . თითქოს სცდილობს გაიქცეს. . . ხალხი იმას მისდევს. . . საცაა მოეწევან. . . ისი კი აქეთ მოწბის. . . .

გრაჭინამ ზ ძიანამ ეგრეთვე დაინახეს საჩკეელიღამ, რომე ყოველავე ესე მართალი იყო. კმაუწობა უმეტეს განმდიერდებოდა ზალატცოს წინ დაწყმულნი ჩინადდნისათვის ხეები გადდაიქცენ შეგროვებულის ხალხისაგან, ზ ამავე დროს რავდენნიმე ზატრიკიოსნი ფრიადდადით უწესობით ძვილდა შემოვიდენ დოჯეს ზალატცოს.

— რა ამბავია? — დაიკვილა გრაჭინამ. — განსაცდელი ხო ანა ექადისრა დოჯეს, — ჰკითხა მან გრიმანის, რომ-

მელიცა უამსა ამას შემოგადა მასთან.

— ნუ შეშინდებით, გნაჭინავ, — უმასუხა გრიმანი. — დოჯე აქ ბძანდება, სასახლეში, ზე ალაყაფის კაწეპატ გუ ბძანე შე დაკეცონ.

— ზე სად ანი ალესსანდრო? — შეჭკავლას გნაჭინამ, — წამიუვანეთ მეც იქ; მეც იმასთან უნდა ვაყო, ზე თუ გა ბუდავს ვანმე. . . .

იტყოდა რა ამას, შიგანდა ისა საწკესთან დამოკია დეზულსა, ამარტის ცაწინსა, მცარესა ხანჯაღსა, ჩამო- იდო ის ზე დამაღა ცანისამოსის ქუჭუ.

— დუთის გულისათვის დამშვიდდით, გნაჭინავ, — სთ ქუა გრიმანი: — გაწმუნებ თქუჭნ, რა მისი უგანათ- ლეზულესობა სწულებით უშიშროებაშია; მაგნამ ესე კი უნდა მოგახსენო, რა თქუჭნი საღხინო ზაღა, საჭა- როებისა გამო, დროებით უნდა შეიცვალოს სათათბინო დაბზაზა. . . . თოფხანა აჭანდდა; კაცა, რომელსაც მოსდევდა მდაბიო ხაღხი, გახლავს დესმანი ბაწხაწის სამიფლობელოებისა; დოჯემ დაიფანა ისი მიუცრილეკ- ლის სიკუდილისაგან.

ამას შორის სასახლეში განისმოჯენ ადრეულნი კმა-

ნი. ზატკიკიოსნი შაშით ზე აღჭრუდობით მიისწიწაფებო-
დენ ლუნ უოვლით კეძმითი. ფოგრა მოვიდენ ტახტრეკ-
ანდით, ვიუთნიმე გონდოლეებით, სსჟანი ქვეკათი, ვინ
მასკით, ვინ უმასკოდ.

გნაძინა გამოვანდა ვრცელსა აივანსა თუსისა დიდ-
მშვენიერისა ზალატცოსსა: დაბაზი საგსე იუო უკჟე
ხალხით. საშუალ წინეულისა ამის საზოგადოობისა, იუო
უწთა ტან-მოხწილი მოხუცი, რომელმანცა მიისწიწაფა მი
საგეჟელად ძიანასა: იუო ისი მამა მისი, მდიდარი ზე უო
კელთაგან ზატკიკ-ცემული ერწეული ოტტაღე, მტკველი
რესხულისის ხაზინასი. მოეხვია ისი ასულსა თუსსა ზე
დაანახვა მას თადღეო, რომელიცა სკეცებ შუა გასძე-
რებოდა ხალხში ზალატცოს კანებისკენ.

ჟამსა ამას ერთი აივანისა კანთაგანი განედო ზე შე-
მოვიდა შემოხდუდვილი ზატკიკიოსებითა დოჟე აღეს-
სანდრო. მას მოსდევდა უკან კაცი ტუნისუკად მოსი-
ლი. იუო ისი უფერულ, შეშუიოთებულ, მტლად განმტ-
კრანებულ: უადვალეს ემსგავსებოდა ისი შეწყობი-

ღსა ჯაბუშსა, ვაჯრედა ღესზანსა ბაზბაზის საბეგენ-
კოთასა. *

კმაურობა ქუჩებში მიწინააღმდეგობა.

— უფალო ტუნისას ღესზანო, დანშუაფდით, — სოქუა
ღოჯუმი: — აქ იმყოფებით თქუჭნ ჩემს მოაჯუელობას ქვ-
ემ ზე ვენცრის ასნაუწო შეკრებილუბაში. სოქუით! ჩუ-
ჭნ მოგისქენთ.

ღესზანი ოწათავე ბელით მოუჭიდა ღოჯუს მახანა-
სა, დაიდწიკა თავი ზე უთხნა მას:

— თქუჭნ მისქენით მე სიუჭდილისაგან ზე მეცა აფვა-
სწულუქდი თქუჭნს წადილს, თუ იმაჟე აწ იყოს დამო-
ვიდეუული სიცოცხლე ჩემა. დამით გამოველ მე წელის
ზიწს ზე ვიმაღუბოდი აქა, წადგანც მაქუჩს მე დომელიმე
საიდუქლო მონღობილუბა, რომლისაც ჩემგან მოხსენუბა
სააჯმნოდ. . . .

(*) რეგენტი: განმბეუელი, საბეგენკო აწის სახელმა
წიუო, სადაცა ნაცვლად კელმწიფისა აწს რეგენტი ზე
განაგებს საკელმწიფოსა დროსა მტარე-წლოვანებისა,
გინა დროებით უმყოფელობისა კელმწიფისასა.

— დრო ან ითმენს. ან გესმისთ ეს უკრილა? — უთხრა მას დოჯემ. — სთქვათ მალე! გიტღით ჩუჭნ ზე ეგრეთვე უნდა.

დესზანმან აღმოიღო უბიდამ ქაღალდი, ცრინოლისა, ცუნისისა ზე ჭახაიწეთის ბეჭდებ დასხმული. მიანთვას ის დოჯეს ზე მოახსენა:

— თქუჭნ თითონ წაიკითხეთ, თქუჭნო უგანათლებულესობავ; მეშინან მე, რო ჩემი კმა. . . .

დოჯემ გახსნა ზაკეტი ზე იწყო კითხვად. ზანზანის საწოლობელონი წინა-დაუდებენ სენატსა მშჯდობასა ზე შეწიგების ზანობასა; გაწნა ეგრეთვე წინა-დაუდებულენ მას სამბიბოთა ზე დასამდებულელთა ზანობათაცა. დენი * მოითხოვდენ, წათამცა ადკახმული უკუჭნ მღლოტი დაშლილიყო. აწა უან-ჰყოფდენ ისინი, რომე, წინა-აღმდეგ ყოველთა სამანთაღთა, მისტატეს მათ რეს-ჰუბლიკას წავდენ-ანიმე კუნძულნი ზე ცინენი, გაწნა ამა-სატა იტყოფენ ეგრეთვე, რომე გენეციისათვის ფულის ნა

(*) დეი: ბძმანებელი ცუნისის ზე ჭახაიწეთის საგან-მეგებლოთა.

კლუდეშაში ფრანდ უმჯობეს იყოს შეჩიგება, ვადრედა ხანჯა ადჭურვასათჳს.

და წარჩიობა ემა-მადლად წეწალი ესე დოჯემ, უმადრისად შეხედა ტუნისუდსა ზე შობნა:— დიად კეთილი დო სანტუელში გინჭვავათ თქუშნ ხანჯალი, დოდესაც თქონებთ ამისთანა ქაღალდეებს. ეგ საჭურველი დაბჭინდეზოდათ თქუშნ თქუშნის სიტოცხლის დასაცვლად, უკეთუ გავებედნესთ თქუშნ წარჩიობა ემისათჳს ამ გვანთა წინა-დადეშათ. ანას დროს არ შევუჩიგებეთ ჩუშნ ზედუას ავაზაკებს. თქუშნ წინა-დაგვადებთ ჩუშნ შეჩიგებასა, ჩუშნ გინასუხებთ ჟანჩიანობასა!

— ჟანჩიანობა, ჟანჩიანობა! — დაიუვარეს დომელთაჲე მაცრჩიოსთა.

— შეგვიწყალეთ ემა-მადლად იტყოდენ სხუანა: ჟანჩიანობისათჳს ფული საჭინოა ზე ჩუშნ ანდა გვაბადია და ზე ანც თუ ადგილია შიგნისა. ხაზინა ცრჩიულია ზე უჩიგებასაც ანდა აქუსთნა, ჰკითხეს თუნდ თითონ იმათ გეცტოში.

— ჟანჩიანობა! ჟანჩიანობა! — განუცემოდა ერისა ში-

წის, რომელიცა შეიკრიბებოდა ნიატოტტოზე.

— განიგონეთ! — სთქუა ღოჯემ, შკაცნად შეხედა წა
განუხედველთა: — იმ ჟამითგან, როდესაც ეწმა ნახა ძელ
ოცხე დროშა ვერეციისა, რომელიცა დაად გრძელ-უამ
ანა განიშდებოდა, მოიხსენია იმან ძლეკანიცა ზე შეშმ-
დებულობაცა ვერეციისა. თქუწნ იტყუეთ ვითომც ანა
გკონდეს ჩუწნ ფული: ფული იშოგების. საჭინოა ად-
ჭურვა: ვერეცია აღიჭურვას. საჭინოა დასჯა: ვერეცია
დასჯის. გეფიტეზი თქუწნ!

ღოჯემ, შემოხედუდვილი წესხუწიკის წროკურნატო-
რებითა, ბქმენ-დიდებითა, ვახარებითა ზე ნობილეებითა, *
გამოგადა მოაჯანსა ზე დაიძახა: ჟანინობა!

— ჟანინობა. ჟანინობა! — განისმოდა ხალხში ზე
ყოველთა კედმოთაგან ხმანი სინაწულისანი შეაბგერდენ
ჭაკსა.

ღოჯემ ბქმანა განუცალუბინათ ტუნისის დესნანი:
ხალხი მტირე-მტირედ დაიშალა; მოედანზე ყოველივე
ღამშვიდდა; დიდ-მშვენიერთა ზალათა შინა სსახლისა-

(*) ნობილი: ვერეციის აზნაუწი.

თა ანდუფდა ნადიმობა. ახალ-გაზდანი ზატრიკიოსნი, განაზებულნი, გაწდაგვაწებულნი შთანთმაგალნი ჩინებულთა წინა-ზაწთანა, ანა კმა-ყოფილნი დოჯეს გარა დაწყვეტილებითა, გუნდ-გუნდად შეკბებოფენ ზე ღა-ზანაკობდენ თვს შოწის.— ჯაწიანობა საწეგენტოეს-თანა! დოჯე შეიშალა,— იტყოდა ეწთი.— ჯაწიანობა, წოდესაწ ის შეძლებაც აწდა გვაქეს, წო წიღოტ-ტოშიც ფული ვეწ მიგვიტია ზე უწიებიც აწდა წას გვა-წდობენ.

— განადა ვენეტიას წესებულებამ მიიღო სამკვიდრე-ბული დიდის მოგოლისა?— * სთქუა მეოწემ.

— იქნება იმისმა უგანათლებულესობამ იტას საიდუმ-ლო ოქროს კეთებისა?

— ან თუ სწადს იმას ადჭურვა ძლოტისა თავის ხაწ-ჯით?

— ზე ან ვი წას დაკადევო ჩუწენ? ჩუწენ ხო აწ წა-ვალთ საომწად ზე მდაბიო ხაწხმა თავში ქუა იტეს.

შოწის ყოველთა ამათ განწყენილთა, წხოლო აღე-

(*) მოგოლი: ინდოეთის იმპატატორი.

სისინდრო ბწყენივადა თვსათა კეთილ-შობილებითა, ამ-
 ზანტავანებითა, მხურვალითა სიყვარულითა მარუდისაჲ
 დმა. იყო ისი ჭკეშმანრიტი ვენეციელი ძველთა დროთა.
 მხურვალედ უყვარდა მას ვენეცია, ვით მენავისა უყუარს
 ხომადდი თვისი. ყ. უბედურო სიყვარულო! დახაკესუ-
 ლსა სიძველეთა, ნახევრად დანდვეულსა ვენეციასა, ან-
 და შეეძლო უმეტე დგომა ზღუჯახე ზე ზინჯულსა ძლიერ-
 სა ცაღდასა მიუცილებლად წარედგნას იგი.

სხვებრ ანა მხოლოდ ზატნიკიოსნი განკვირდებო-
 დენ დოჯეს განდაწყვეტილებითა; კაცნიცა საფუძვლი-
 ანნი, კანგად მტოდნენი ვენეციისა უცხო-ქუტყენიერნი
 დესზანნი ვენა მოეცებოდენ გონებასა განცვიფრებისა-
 გან. უწყოდენ მათ, რომე ვენეციაში ანდა იყო ფული
 ზე რომე ოქროს ლომი წმინდის მარკოსისა განდაიქცა სხ
 იდუნძისად. ზე შობის ამისა დოჯემ გამოაცხადა და ჯა
 რიანობა სწულებით დანშვადეშულ იყო!

უამსა ამას ახალ-გაზდა კაცი ეწთა მოგ. და დოჯეს-
 თან ზე ეაჯა მას მოღაზნაკებუდ. ეს იყო თ. დდეო მქა-
 ნდაკებელი, რომელიცა მუშაკონდა თოფხანაში, საქნრო
 ძიანასი, ოტტლე ეწკელის ასულისა. დოჯეს დიდად

უყვარდა ისი. თადდეო ფერ-მახდილ ზე ადრეულ ხუთ ზე
 ჯაყვას ისი დოჯეს ფუქჯეშ.

— ნა განდა, თადდეო? — ჰკითხა დოჯეშ: — თუ ანა-
 რეს წისამე მოწყალებას თხოვასა, ეხლავე ხობოძეობა მე
 შენთვის.

— თქუ წინო უგანათლე ულესობავ, ნება დანტეთო ძლო
 ოტსე განჯე' დე ზე ჯანში წავადე.

— როგორ თუ ჯანში წახვიდე? თადდეო, განა და-
 ივაწე შენ, რო ხოლოდ დეს დანიინდე შენ!

— დაწინდვა ანას დამიშლის; ქალი მოიცდის. ამას-
 თანავე იქნება უფრო შემიყვაროს მე იმან, როდესაც და
 ვწუნდები გამარჯვებულად.

— შეხე როგორ შეენის ისა! — სთქუა დოჯეშ, ანიშნა
 ნა თადდეოს ძიანა, რომელსაცა გრადინამ უახსა ანას ამ
 ბოწს უყო. მასუკან მიჯადა ისი ძიანასთან ზე მისს მამა-
 სთან ზე უთხრა: — ნუ იფიქრებ, ჩემო საყვარელო, რო
 სახელმწიფოთა სიქმეთა დამავიწიონ მე ჩუ წინი ჩუ წუ-
 ლებანი. დოჯეს ვაღაა უძუნას ნოვიცტას სიხუქანი.
 შენ ვიწოდეს გვიტოს ვარჯად; ამ ვარჯმა მოგატონ-
 ოს ხოლოდ შენ სიხელი შენი — ზე მასცა მან ძიანას მშ-

ვენიეჩი ბრძიანცის ვაჭდი.

ძიანა სხიანულისაგან განსწითლდა. აღესსანდრო ადგა ცუბით უმზეჭდა მას.

მართალია თუაბა, გრიმანი, ჩუჭნი დოჯე როგორდაც თვალს ან აშორებს მშვენიერს ძიანას? — სთქუა მოჩენიგო.

— თქუჭნმა იხემ, ის ძრანცუხი მანკიხიცკი, რომელ-იც დღეს კინადაჲ ანხში დავალბეთ, ბეჭითად ეკლუბა გრადინას, — სთქუა ცრეკვიზანი.

— შეხედეთ, გრიმანი, — სთქუა მოჩენიგო: — აი, ეს ლაქია დიდხანია გიყუძებს თქუჭნ ზე სცდილობს თვალი შეგასწრებინოს როგორმე.

— ეს ლაქია? — სთქუა გრიმანი, შეშოთებით შეხედა და მას, — სინიოწებო, ცოცას ხანს ჩამომეცაღეთ: უნდა დავკულაჲაწაკო მე იმას.

ლაქია (გრანიტე) გინა შაწბათის ლანკანით მამანვე მივიდა ინკვიზიტორთან ზე წაგდენიმე სიტყვა უთხრა მას ჩუმად.

შონის ამისა, დოჯემ განკლო გვერდით წანუძისა, დაჰკრა მას ბეჭებსე ველი ზე წახიუწიდა: — საყვარელო წანუძი, ან გინჩევ მე თქუჭნ აქ ყოფას ბალის დასრუ-

ლეს: დედე; დამაჯერეთ წადით.

— უმოდხალესად გმადლობ წმეკისათვის, თქუტნო უგანათლესულესობავ; — მაგნამ სიტყვა მივეც მე სინიონას საბინას რომ ჩამოგუარო იმასთან ერთი ძრანტუხული ცეკო, ზე არ შემიძლიან ახლა წასვლა. . . .

სიტყვა ქარიანმან ზე წაწვიდა. ალესისანდრომ მწუხარებით მხეხი შეათამაშა. ამ ლაპარაკის დროს, ლაქიამ ჩაუღო გრიმანის კელში წერტილი.

— ეე. . . შენ ჩუტნი ბეჭნო ხარ! — უთხრა მას ინკაზიბიტომან, — კარგი მაგნამ შუა ბაღში კი დაიჭინეთ. . . .

— მიუტოლესელია დაჭედა, სინიონ; გათენებისას განსჯილი ახილებს ვერეტიითგან გასვლას.

წამსა ამას მარკიზმან დესალუს მოჰკრა თვალი, რომ მე გრიმანი სწებს წასამე თვისსა მუხლზე, მივიდა ისა მასთან ზე უთხრა:

— უგჯელად სამიჯნუროსა სწეოთ. დღეს დილას უცნაუნი იყო ჩუტნგან ერთმანერთის გაცნობა.

გრიმანამ გრილად თავი დაუკანტუნა მას.

— მგონია სჯავრობით ჩემზე. მე ვატი წის იჭვიცა გა-

ქუსთ თქუშნ ჩემზე; მაგამ, გაწმუნებ თქუშნ, რომ დანაშაული ანა მაქუსნა. იმ სადამოს მე ვიყავ გრადის ლიხონესას. . . .

ამ თქმასე, რომელმანმე, ზირისაფერს დომინოში * გახეულმან მასკიანმან აჩვენა მარგის ხანჯლის უყა ზე ჩარდახა:— მე თქუშნ გირჩევ ბეგნი ან რომოთ იმასე, რაც იწამოების გრადის ლიხონესას — ზე სანქაროდ შეეკრია ისი ხალხში ზე მიიმალა.

— იცნობთ თქუშნ გრადის ლიხონეს?

— ჰო, ზე ანც კი. . . ზირიში გამეულია მე ერთმა სა მაგელმა კალიოსტრომ, ზე იმედი მაქუს ავინახდაურა ჩე მი წანაგები გრადის ლიხონესას. . . .

— იმედი რუ გაქუსთ. იმის სათამაშოს სახლს ამაღამეუ ღაჭკეტენ. . . .

— ცუდი ან ანი ვიტოდეთ ეგე, — წამოსთქუა ვინ-მე, გრამანის უკან მდგომარემ თუთი-უუშის მასკიანმან ზე წარვიდა სტოლისაკენ, სადაცა სდგენ სხუა ზე სხუა

(*) დომინო: სამაშკარეთო წამოსასხამი, მსგავსი მასკიანისი.

წიგი სანოვაგები. იქ შეაკნაბებოდენ მწავლნი სტუმარ-
წთაგანნი.

— დამიჯერებთ თუ ანა, სინიორებო,— იტყოდა ერ-
თი,— მაგნამ კი საბწალობელი კაზანოვა ვერა ნახავს
თავის დედის დის სამკვიდრებულს.

— წაგო?

— იმიტო, წო ახლა გოლლანდიანია ისი.

— იცნობთ თქუწნ იმას?— ჰკითხა ვინმემ თუთა-ყუშ-
ის მასკიანმან.

— ძალიან მოკლეა.

— თქუწნ მგონია ბმანდებოდეთ კავალერი დე-ტალ-
ვის?

— სწოტეა.

— თათონ ისი, რომელმაც ყალბის ქადადების თამა-
შობით ახკნა ბანკი * წმინცსა, წმესბუტვის ეზისკოპო-
სსა.

(*) ბანკი: წაოდენობა ფულისა, ქადადდის მოთამაშის
წინ მდებარისა, მისაცემელად, დწოსა წარტებისსა, წი-
წის-წიწ მასთან მოთამაშუთათჳს.

— სინაოზე! . . .

— მომისმინეთ: მე მოგცემ თქვენ კეთილს წიგვას. ადვილად შესაძლებელია, რომ კახანოვა დაბრუნდეს ჰოლანდიიდან თქვენის ძვლების დასამსხვრევად: ნუ ზნავთ იმის საქმეებსათვის. მართალია, ზარკულად ეს ვაგვაცხადოთ თქვენ იმან ხმლით; მაგრამ, შეორქვ იქნება მძიმედ დაგჭრას.

მასკა შეეწივა ხალხში ზე უჩინო იქნა. წოდებისამე უამისა შეიქცეოთ ის კაცი მივიდა ზინის-თერს დომენოსთან, რომელიცა ელოდებოდა მას დანიშნულს ალაგს, ზე უთხრა მას:

— ამასობაში, მე რომ დაგწანწალებ ხალხში, თქვენს, საყვარელო გრადო, თქვენის ჩუუფლებისამებრ, სდგებხართ ზე ათვალიელებთ. მე, რომოც უგონო, გელახლად ჩაგარდი ძველად ჩემდა ცნობილის ვენეციურის ცხოვრების გრიგადში, ზე თქვენ, უჭკველად ჰფიქრობთ რესნუქიკასათვის, რომელმანცა სცხოვნა უგუშ ცარიეტი სუუურო ზე რომელსაცა დიდად აგებენ თქვენნი მასუუები, რომ ეგების საზიკეზე მანც გაუმწვიდეს. თქვენნი თავ-მოცანცა კუგები ზე უნანნი მანქანები უფ-

რო გონიერნი ზე ბეძენნი აწიან ამ სენატორებზე, რომელთაც უწოდეს ბეძენ-დიდებად, ზე, უმჯგულად, სასაცილოდცა, ამისთვის რომ ესენი ბრთელს თავიანთს სისაცილობებში იქმონენ უუწვრილესითა ზე ოდესმე უუდიდესთაცა უგუნურებათა. მაგნამ, მგონია, არ გესმისთ თქუ ჟუმნ ჩემი ლაშაწაკი. წამ ჩავაფიქრათ აგწე?

კალიოსტროს აწა მოაშორებდა თავლთა გნაჭინა ამოლას. ვით ნიანგი მსხუმწმწლსა თხსსა. ჯერეთ ვენა სცნობდა ისი ადწინდელსა ცუკესა თხსსა, რომელსაცა ეძიებდა ისი ათ-სუთმეტი წელიწადი, ვენა სცნობდა უუმ შეენიერესსა თხსთა გვრიტთაგანსა, რომოცც უწოდებდა ისი შავ-სვიანთა მსხუმწმწლთა სამაგელისა თხსისა ვაჭრობისათა; მაგნამ, რომოცც მცოდნე ზე აწმეივი ვშენიერებისა, სიამოვნებდა ისი დეადრულითა ჰაეროვნებათა რომაცთურებელისა ვენეციელასითა. უცებ ზაღასში შეიქმნა ადრეულება წაღიე, განისმა კმა განცვიფრებისა ზე შიშნობისა. ყოველნი ლაშაწაკობდენ, რომე ერთი მას ზაღასში წყოფთაგანი ათთა ბეძანებითა შეხუწრობილს იყო.

— უბედური წანუმი! — ეცოდდა რომენიგო სენატორსა

ვასმე, — როგორც რომ უმზადებოდა სათამაშოდ, მაშინვე შეცნა დაიჭირეს.

— როგორ?

— აი, როგორ: გამოუძახეს გარეთ, ჩასვეს გონდო-
ლაში და წაიყვანეს სახელობილეს! . . .

— ან იცით, ბატონებო, თუ წათ დაჭირეს და ან სა-
ით წაიყვანეს? — ჰკითხა მანკაიზმან დე-სალუს, მიეხლ-
ოვა რა მათ ფეხას თითებზე.

— მიზეზი იმის დაჭერისა იცის მხოლოდ იმან და ათთა
სავაზირომ; მაგნამ, იქნება რომ თითონ იმანაც ან იცოდა
დეს. წასაყვანი ადგილები კი ბევრი გვაქვს. ჯერ შარ-
ველად სახელობილები ცუვიის ქუჩებში, ესე იგი, სწორ-
ედ საწითულ ქვეშ, საიდგანცა კიდევ, გახსომს თუ ანა,
ტრევიზანი, რომ გაიქცა კახანოვა; მეტე სახელობილები
ჭის ქვეშ: შინგელებში დაჭერილი იწვის, მეორეებში იე-
ინებას. კიდევ გვაქვს ჩუჭნ ანხი ორჭანო: მიიზატიუე-
ბურ კაცსა ანხე სასეინოდ; გონდოლა მშვენიერია, მა-
გნამ გაიდება ის და მოსეინე შინ ვერდა დაბრუნდება.
ამათ განდა ანიან კიდევ საწამლავიანი ახელსინები, შა-
ქარლამები, შარბათები. ახნაუჩსა, ზოგჯერ დას სახე-

დოვანსაცა განიოყვანენ სუფნიდამ, ქვეშ-საგეიდამ მუ
ჯლიშიდამ, როგორც დღეს, ზე ერთს საათს შედეგ იმ
ისი ნათესავები შავებს ჩაიტმენ.

„აი! აი! აი!.. — სთქუა თავას გულში მარგაზმან, —
ქუცყანაზე აწავას ვეტყვა წაც ვატი გრაქინასი: თათქ-
მან დოვანესაა ისა, ზე, წა საკვრველია, იზოვან დო-
ნის-ძივას ჩემის შუქის-გებისათვს.

როდენისამე უამისა შედეგომ სტუმარნი გამოვადენ
სადხანოსა. სტოლზე, საშუალ მდიდარისა ვეცხლეული-
სა, სდგა დად-მშვენიერი ვეცხლის ჭური მქნდაკეულ-
ის თადდეოსაგან გაკეოებული; დოჯე უზვერედა მას
სტუმართა, შოწის ამისა უცნობი ზიჯის-ფურით დომინ-
ოთი მიგადა ძანასთან, დაულაზაწაკა მას ებრაულად ზე
ნესა სთხოვა სამაჯურის ნახვისა, რომელიცა ჰქონდა მას
კულზე. წა დახედა მას, უცნობი აღსთმთოდ და ზე ჰქო-
თხა მას ქალსა, საიოვან ეშოვნა მას ის სამაჯური.

— ეს სამაჯური ჩემმა კეთილის-მყოფელამ გრაქინა ამ
ოლამ მიზმა მე, — უხასუხა მას ძიანამ ზე წარვიდა მის-
ტან.

მასუკან უცნობი მივიდა გრაქინასთან ზე უთხრა მას

ჩუქიად:

— ნუბ ღამწეთუ გკითხო თქუჭნ, გწაჭინავ, ჭწან-
ციაში ხო აწა ბწმანესუღხაწთ წოდისმე?

— ჭწანციაში? — განაჩეოწა გწაჭინამ დიდით აფრეს
უღოზით, — წა საკითხავა ეგე? . . . ვინ ბმანდებთ
თქუჭნ, სინიოწე? მე თქუჭნ აწ გაცნობ.

— მე გახლავაწ ის, წაც მინდა ვიყო; მაგწამ წას მას-
ჭნისთ ესე. მე თქუჭნ გკითხავ ჭწანციაში ხო აწ ყო-
ფადხაწთ.

კვამ ამან ეგოღწად მეს-სტა გწაჭინას, წომე დაბა-
წდაცდა ისა; გაწნა წაწმოსუდგა მას გონებში, წეცა თუ
იყო ესე ძილი, ლაწდი გონების გამომხატველობისა ჭ
ამისთვს ძალად განწხნევდა ისა ჭ სთქუა:

— აწა, სინიოწე, აწა, ჭწანციაში არა ვუოფილვაწ.

— საქიას! — განაგწმობდა უცნობი, — გწაჭინ კალა-
ოსტროს საჩუჭქეზა უკეთესად უწდა შეგეწახათ თქუჭნ.
იმისგან წაჩუჭაწი სამაჯურნი გაგებობებით თქუჭნ ძიას
წასათვს.

სთქუა ესე ჭ უცნობი ისი შეეწავა ხაღხში; გწაჭინ-
ამ შეშისგან ვეწა ძალადო შეწყწობა მისი ჭ მხოღ-

ოდ ოდენ დაიკვლას.

ამ კვილსე შარკიზ მოვანდა ზე იხილას წა ფეკრ-მინს დილობა შისი, ჰკითხა:

— წა და გემანთათ, გრანტინავ?

— ანაფუნი, შარკიზ, ანაფუნი, გული შექიწუხდა. . . უთუოდ სიტხასგან. წავადეთ ფანჯარასთან.

შარკიზმან გული მოსჭიდა მას ზე ოწინავე უნთად გა-
მოვადენ მოაჯარსე. განმხეკდა წა გრანტინა ჰკითხა
მას:

— სად აწი დოჯე?

— შგონია იმისი უგანათლებულესობა ზე ებნაელი ოც
ტალე ჩეკვისაკენ წავადენ. . . ასე ჰქვიან, შგონია, აქ
აუწს ზანაფ-ხანას?

ბალი ჯერეთ განგრძელდებოდა, მაგრამ შოგნი-
თნი დაიშალენ; დაშთებოდენ და მხოლოდ ისინი, რომ
მელნიცა სწულებით აწა ზმუნვიდენ ჯანაიანობისათჳს,
აწისთჳს რომ აწაოდეს აწა ჰფიქრობდენ აწცა სახელმა
წიფოთა საქმეთათჳს ზე აწცა მამულისათჳს.

სუფრასე სჯდა თაადდეო თჳსით საცოლოთი ძიანა-
თუდთ, საკამოდ მოშორებით აწნაუტავან, ზე შოწინდა

უნესეოდა ღანბაისელთა, რომელნიცა დიდად სძულდა მას.

— ხო ან იცი, შენ, ცრეკაზანი, ვინ არი ეს თუთა-
ყუშის მასკანანი?

— ჰკითხა მოჩენიგო.— შეხე ენთი როგორ თვალ-
მოუშორებლად შესტქერის ქვაწია ოცტალეს ლამაზს ქა-
ლს.

— ან ვაცა. მასკის ქვეშ, წა ვიცა ვინ ეშმაკია! მაგნამ
იშის თეთრი გველებით ზე უსაზღვროთ ბნელიანტის ბუ-
ჭდით სჩანს, რო წესიერი ვაცა უნდა იყოს.

თადღეოს გული ეძღვრებოდა, რომ ეს ვაცა თვალს
ან აშორებდა ძიანას. ერება მას გადდაეუგანა ისა მუო-
რესა მხარესა, მაგნამ უცნობიან შეაუენა ისინი. ადის
დგა ისი, გელსა ეზუნა სასმისი ზე დაუძახა ძიანას:

— მაცადე, ჩემო საყვარელავ. მე ზე შენ ჯერ ან გვ-
ილანაანაკნია ერთმანერთთან. დღეს შენი დაწინდვა
იყო, ზე ისე იტყვიან ვათომც ბუდნიერი დღე იყოს ესე-
სამს დღეს უკან ქლოტი უნდა ჩაეშვას ზდჷაში: მამ
დალივე ჩემის სასმისისაგან სადღეგდებლო რესხუბლი-
კასი!

— ზე მაშინ ჩუქში უკელანიც დაგოცნით შენ, — სთქუა ჯვანით გაფაცხებულმან ცრევაზანი.

— ის სასმისი, რომელსაც შეეხებოან შენი ტუჩები, ისე ძვან-ფასი იქნება ჩემთვის, რომ მოვსჯედ მე ამას ბნელიანტებით. — განაგმობდა უცნობი.

— თქუქნის სასმისისაგან, ოო, ანა, ან დაჯლეუ მე! — შეჭკივლა მთრთოლანკემ მრთელით სხეულით ზე ფე რ-მისდილმან ძანა.

— ძანა! — სთქუა ვიდევ უცნობმან, — ზატრიკიოსის სასმისი განაზატრიოსნებს უჩიის ქალის ტუჩებს.

— ახ, შე სამაგელო! — დაიუვიანა გაბნახებულმან თა-დდეო. ენება მას გამოეცატნა ლადისა მისგან სასმისი იგი, განა გელმან უქლიერესმან დაასწრო უკუქ მას გამოცატება მისი ზე დაახეთქა ის მიწასა.

— დოჯე! — დაიძახეს ძანამ ზე თადდეო.

— ვაი იმას, თუ ვინმე გაბედოს შებილწება ამ ქალის წმინდა ზინის სახისა, — სთქუა ალესხანდრო. სინო-რებო, ვენეტიაში მწავალნი გუავსთ თქუქნ საყვანლები, ზე შეიძლებოდა ახლები ანდა მოგეპენათ აქა. დიდი ხა-ნი ან ანი ჯერ, ზანბანოსთა დესხანი დაგვამდაბლებდა

ჩუტნ აქა კადნიერთ წინა-დადებებით, ზე ეხლა სიმ-
თყალბეა ზე სილაღევა დაუწოვა ამავე ადგალსა! თა-
დღეო! — განაგწმობდა თანდა-თან გაფიცებული დო-
ჯუ: — ვან აჩი ეს კაცი, რომელსაც ესადა შენი საცო-
ლო ძიანა საძაგლად მოეკოტუნებანა, ზე ეწაელის ოტ-
ტალეს ქლი გაშოქინან თავის საუჭაწლად ზე თავის გი-
ჟიაჟუტის ჟანების აღმასწულებლად? უფალო ინკვიზი-
ტორო, უნდა ვიტოდე შე იმ ზატრიკიოსების საკელუბი,
რომელნიც განაზატრებენ თავიანთს თავს უკადწისით
ქვევით. ახადეთ აშას მასკა.

გრიმანი მივიდა. უცნობმან მოიგლიჯა თვსაგან მას
სკა ზე იხალეს ყოველთა საუცხოვო, წმინდა—იტალიური
სახე კაცისა ორ-ოცს წლად დეჰასაკოვანისა. გადდავლო
მან შეკრებილესსა თვალი, ცაჟი ვით შეხედულობა გა-
სილისკოსა.

— კახანოვა! — შეჰყვირეს მნაჯალოთ ზატრიკიოსთა,
რომელთაცა მუისვე სტრეს ადწინდელი ამხანაგი გაუჟა-
ჟთა შექტევათა ზე განყვრილობისა.

აღესსანდრო აჩა იტნობდა კახანოვას, ამისთვს რომ,
გაქტეულ იუო ისი გენეტაიდამ უწინდელისავე დოჯეს

დროს.

— ან ვიცოდით ჩუქნ თქუქნნი აქ უოფა, სინიონე კა ზანოვა, — სთქუა დოჯექე მკატროთ კმით. — ინკვიზიტორი უეჭველად მოგთხოვს თქუქნ ბაშეოქთს.

— ოო, ადგალი სამსახური გახლავ ეგე, თქუქნო უბანათლებულესობავ. აი ჩემი ბაშეოქთი.

ღ მისცა მან გრიმანის ქადაღდი თუთ ინკვიზიტორისაგან კელამოწერილი. გრიმანის ცოლმა ზინზე მიიფარა მარაო.

— მგონია, — უთხრა გაზანოვამ ინკვიზიტორს უურში, რომელსაცა თაგი თუსი აწდა ახსოვდა ზანოვანხდილეებისა ზ გულის წუმომისაგან, — მგონია ვერ ინებოთ დაჭეკა იმ კაცისა, რომელსაც ისე კანგად უმასწინძლას გუშინ თქუქნმა მიუღლე. . . მე ხო ვიტყვი ამას.

განგძმელება შეიღგომში.

მ თ ა რ გ მ ნ ე ლ ი ს ა გ ა ნ .

სახელწიანი ზე მნიშვნელობა ცისკანისა აღმიკვამლ-
გენ მე ვრცლად ვსთქუა რადმე შესახებ ქართულისა ღრ-
ამპატივისა. ამისთვის მოკლედ მოვიხსენიებ აქა მათ ენი-
სა ცუდილუბათა, რომელნი ვაწარმოვე მე ამ ჩემს თა-
რგმანში საჭიარ.

2. 1. შიშველი ნაკლულევანება ჩუჭნის ენისა ანის გა-
ნუჩრეველობა სქესთა ლექსთ-დაბოლოვებისამებრ. ნა-
კლულევანება ესე უსაგმძნობელეს ანს ნაცუქალ-საკუ-
ლებში, წადგანც კშინი ზე მიუცდილებული განმეოცება
ანსებითისა სახელისა, თუნიეწ რომლისადა ანა განინ-
ჩეოდეს სქესი, აუშნოვებს მშვენიერ-სიტყუაობასა. ამი-
სთვის ახლად ხმარებულნი ჩემგან ამ თარგმანში ჩუჭნე-
ბითნი ნაცუქალ-სახელნი ანინ, მამლობითისა, მდებრო-
ბითისა ზე საშუადოსა (რომლითაც ვიგულებებ მე ყო-
ველთა უსულოთა საგანთა) სქესისანი: ისი, ისა, ის;
ეს, ესა, ესე; ებ, ება, ებე. ხოლო თავისუფალი ხმა-
რება მათი (განუჩრეველად სქესთა), დაცვისათვს ლუ-

ქსთა სიმშვენიერებისა ზე ჩუჭულებრივისა ხმაკებისამებ, გქმენ მე იქ, სადაცა დაერთვიან ნაცუალ-სახელნი ესე ანსებითსა სახელსა, ზე, მაშა სადამე, არდასაჭიროა განჩეკვა მათი, სიცხადისა გამო უკანასკნელისა სახელისა. მაგალითებ: ის ქალი, ის კაცი, ეს საგანი, — ნაცულად: ისა ქალი, ისი კაცი, ესე საგანი.

2. სასაუბროს ენაში მივბამე მე ჩუჭულებრივსა, მდ. ახილსა გამოთქმასა. ნაცულად: ზედა, ხომ, რომ, — ვახმაწვე: ზე, ხო, რომ. ხოლო დაცვისათვის მართლწერილსა, მოვიდუ ფრანცუზულს ენისაგან ნიშანი ახლოსტროქ (,), რომელიცა ნიშნავს, რომე უკანასკნელნი ასონი მოკვეთილ ანიან. მაგალითებ: ზე, ხო, რომ. მოკვეთითა ამით დავიცე მე: ა) სიმატვიკე ლექსთა; ბ) დაბოლოვება მათი კმოვანთა ასოთა ზედა ზე გ) ხმაკებული დახანაკში გამოთქმა მათი. სამნივე ესე აძლევენ ლექსსა სინჩვილესა ზე ცკბილ-კმოვანებასა. თანდებული ზე, ვახმაწვე ყოველს გვანში წერისა, უკეთუ შე-

(,) ახლოსტროქ იხმაკების ფრანცუზულს ენაში იქ, სადაცა მოკვეთებან კმოვანი ასო.

სადღო იუოს მოუკუჭთელოზა უკანასკნელისა მადცუქსა
ლისა. ამავე კანონით ვიხმარე: წაგო, თორე, ანი. ნა-
ცუქლად თორემ, ანის, წაგომ.

ანოსტროქ ეგზეთვე იხმარების ჩეგან უოკელს ლე-
ქსე, რომლისა უკანასკნელი ასონი მოკუჭთილ ანი-
ან. მაგალითებ: ამა დამ, კაცმა, შესადლოა, ნაცუქლად:
ამა დამეს, კაცმან, შესადლო ანს ზ სხუა.

3. ვნაცბ წა უქმად მათ დაბოლოგებათა, რომელ-
თაცა მოსზობა ანა აუშნოვედეს ლექსთა ზ დაიცავდეს
ეგზეთვე სწულსა ჰაზნსა, მოკუჭთე მე უკანასკნელნი
ასონი ან, მოთხრობითს ბრუნვაში, ლექსთა დაბოლო-
გებულთა კმოვანთა ასოთა ზედა. მაგალითებ: ალექს-
სანდრემ, ახალ-გაზდამ, საიდუქლომ, ზ სხუა. ნაცუ-
ლად: ალექსანდრემან, ახალ-გაზდამან, საიდუქლომან,
თუქცადა რომელნიმე ლექსნი, კმოვანთაცა ზედა დაბო-
ლოგებულნი. ანა ექვემდებარებან ესე ვითანსა მოს-
ზობასა. მაგალითებ: კაცი, ზვანი, ზ სხუანი.

დასასწულ, გუქმენ მე ამ ჩემს თარგმანში სხოლიო-
ნი ლექსთა მათ უცხი-ქუჭურიერთა, რომელნი ანა სა-

გულსმებელ ყოფილად აუწუნეს გაუთთამე მკითხველთათვის.

ს. ა. მ.

ს ა ჭ ი ა .

✓ წამან ჟულისა წაჟე ღებოვან.

—

წესულით განდობადული ქართულად
სანდონ ალექსიევამესხიევისან.

